

Załącznik do uchwały nr 4152/2025 Zarządu Województwa Opolskiego z dnia 14 listopada 2025 r.

Województwo Opolskie



Raport za lata 2023-2024 z realizacji Programu ochrony środowiska dla województwa opolskiego na lata 2021-2027

Opole, 2025

Spis treści

1. Wstęp.....	6
1.1 Podstawa prawna	6
1.2 Cel i zakres wykonania Raportu	6
1.3 Metodyka	6
2. Cele i kierunki interwencji określone w <i>Programie ochrony środowiska na lata 2021 - 2027</i>	7
3. Opis zmian stanu środowiska oraz ocena realizacji zadań własnych	10
3.1 Ochrona klimatu i jakości powietrza	10
3.1.1 Emisje substancji do powietrza na terenie województwa	14
3.1.2 Sieć gazowa	16
3.1.3 Ocena realizacji zadań własnych w obszarze ochrona klimatu i jakości powietrza	16
3.2 Zagrożenie hałasem	19
3.2.1. Obecne zagrożenie hałasem na terenie województwa opolskiego	22
3.2.2. Planowany efekt działań wynikających z Programu ochrony środowiska przed hałasem dla województwa opolskiego	25
3.2.1 Ocena realizacji zadań własnych w obszarze ochrona przed hałasem	30
3.3 Ochrona przed promieniowaniem niejonizującym	36
3.4 Gospodarowanie wodami i gospodarka wodno-ściekowa	37
3.4.1 Wody podziemne	37
3.4.2 Wody powierzchniowe	41
3.4.3 Zużycie wody i sieć wodociągowa	43
3.4.4 Sieć kanalizacyjna	44
3.4.5 Ocena realizacji zadań własnych w obszarze gospodarka wodno-ściekowa	47
3.5 Gospodarka odpadami i zapobieganie ich powstawaniu	49
3.5.1 Ocena realizacji zadań własnych w obszarze gospodarka odpadami i zapobieganie ich powstawaniu	51
3.6 Ochrona gleb i zasobów geologicznych	51
3.7 Zasoby przyrodnicze	52
3.7.1 Ocena realizacji zadań własnych w obszarze zasoby przyrodnicze	53
3.8 Zagrożenie poważnymi awariami	57
3.9 Edukacja	58
3.9.1 Ocena realizacji zadań własnych w obszarze edukacja ekologiczna	59
4. Podsumowanie realizacji programu ochrony środowiska za lata 2023 - 2024	61
4.1 Podsumowanie realizacji zadań własnych i poniesionych kosztów	61
4.2 Ocena realizacji celów poprzez wskaźniki monitorowania	61
Spis tabel	67
Spis rycin	69

Wykaz skrótów

B(a)P – benzo(a)piren
dB – decybel
dam³ – decymetr sześcienny
Dz. U. – Dziennik Ustaw
EFRR – Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
FEO 2021-2027 – Program Fundusze Europejskie dla Opolskiego 2021-2027
FK – Fundusz Kolejowy
GDDKiA – Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad
GDOŚ – Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
GIOŚ – Główny Inspektorat Ochrony Środowiska
GPH – Generalny Pomiar Hałasu
GUS – Główny Urząd Statystyczny
JCWP – jednolite części wód powierzchniowych
JCWPd – jednolite części wód podziemnych
KP PSP – Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej
KW PSP – Komenda Wojewódzka Państwowej Straży Pożarnej
LP – Lasy Państwowe
MKiDN – Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego
NFOŚiGW – Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
PEM - Promieniowanie elektromagnetyczne
PIG-PIB - Państwowy Instytut Geologiczny - Państwowy Instytut Badawczy
PM₁₀ - pył z mieszaniny cząstek zawieszonych w powietrzu o średnicy mniejszej niż 10 mikrometrów
PM_{2,5} - pył z mieszaniny cząstek zawieszonych w powietrzu o średnicy mniejszej niż 2,5 mikrometra
POLiŚ – Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko
POP – Program Ochrony Powietrza
POŚ – Program Ochrony Środowiska dla województwa opolskiego na lata 2021 - 2027
PSZOK – Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych
RDLP – Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych
RPO WO – Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego na lata 2014 - 2020
RZGW – Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej
SIR – Sieć na rzecz innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich
Ustawa POŚ – Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2025 r. poz. 647, 1080)
WFOŚiGW – Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
WIOŚ – Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska
WORD – Wojewódzki Ośrodek Ruchu Drogowego
WPGO – Wojewódzki Plan Gospodarki Odpadami
ZDW – Zarząd Dróg Wojewódzkich

1. Wstęp

1.1 Podstawa prawna

Opracowanie raportu wynika z art. 18 ust. 2 ustawy *Prawo ochrony środowiska* z dnia 27 kwietnia 2001 r. (Dz. U. z 2025 r. poz. 647 z późn. zm.), który obliguje organ wykonawczy województwa do sporządzenia go co dwa lata. Zarząd województwa przedstawia przedmiotowy raport sejmikowi województwa, a następnie przekazuje go do ministra środowiska.

1.2 Cel i zakres wykonania Raportu

Celem przygotowania niniejszego Raportu jest ocena stopnia realizacji celów zawartych w programie ochrony środowiska. Raport obejmujący lata 2023-2024, zwany dalej Raportem, zawiera analizę wykonania zadań określonych w *Programie ochrony środowiska dla województwa opolskiego na lata 2021-2027*. Raport informuje o tym, co udało się zrealizować w zakładanym okresie.

Jest to opracowanie syntetyczne, zawierające usystematyzowane informacje na temat zadań własnych, jakie zostały zrealizowane w zakresie ochrony środowiska przez Urząd Marszałkowski Województwa Opolskiego i jego jednostki organizacyjne. Istotnym elementem raportu jest zestawienie poniesionych nakładów finansowych w ramach poszczególnych działań, a także wyodrębnienie wskaźników ochrony środowiska i prześledzenie trendów zmian.

Raport jest dokumentem ogólnodostępnym (publicznym). Zawiera podstawowe informacje o działaniach samorządu terytorialnego z wykonania przez niego ustawowych i dodatkowych działań w poniższych komponentach środowiska:

- ochrona klimatu i jakości powietrza,
- zagrożenie hałasem,
- ochrona przed promieniowaniem niejonizującym,
- gospodarowanie wodami,
- gospodarka wodno-ściekowa,
- zasoby geologiczne,
- gleby,
- gospodarka odpadami,
- zasoby przyrodnicze,
- zagrożenia poważnymi awariami,
- edukacja.

1.3 Metodyka

Ustawodawca nie określił żadnych wymagań co do zakresu raportu, jego formy, struktury czy treści. Przyjęto zatem, że powinno być to krótkie sprawozdanie z realizacji programu ochrony środowiska, w szczególności z wykonania założonych zadań własnych.

W celu sporządzenia niniejszego Raportu w pierwszej kolejności przystąpiono do prac przygotowawczych polegających na zgromadzeniu materiałów źródłowych i danych dotyczących aktualnego stanu środowiska na terenie województwa.

W celu zebrania danych dotyczących realizacji zadań własnych opracowano ankiety, które zostały rozesłane do poszczególnych departamentów i jednostek organizacyjnych. Odpowiedzi udzieliło 100% ankietowanych.

Następnie przeprowadzono analizy dotyczące stopnia realizacji zadań i celów zaplanowanych w Programie na lata 2023-2024. Trendy zmian stanu środowiska także prześledzono w tych latach. Natomiast za rok bazowy, służący do porównania wskaźników, przyjęto rok 2019.

2. Cele i kierunki interwencji określone w Programie ochrony środowiska na lata 2021 - 2027

Cele zawarte w Programie ochrony środowiska dla województwa opolskiego na lata 2021-2027 zostały zgrupowane w 11 obszarach interwencji, co przedstawia tabela 1.

Tabela 1. Cele zawarte w Programie ochrony środowiska dla województwa opolskiego na lata 2021-2027

Obszar interwencji	Cel	Kierunki interwencji
Ochrona klimatu i jakości powietrza	Poprawa stanu jakości powietrza na terenie województwa w stosunku do roku bazowego 2019	– zarządzanie regionalne ochroną powietrza, – monitoring realizacji programów ochrony powietrza, – realizacja zadań wskazanych w programach ochrony powietrza (POP), – działalność kontrolno-pomiarowa w zakresie jakości powietrza atmosferycznego, – wzmacnianie procedur analizowania skutków realizacji miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w kontekście wpływu na stan zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego, – działania służące minimalizacji oddziaływania niewydajnych lokalnych źródeł ciepła, – opracowanie nowych oraz realizacja zadań obowiązujących planów gospodarki niskoemisyjnej gmin, – rozwój sieci drogowej i kolejowej, rozwój infrastruktury rowerowej, – rozwój energetyki odnawialnej, – działania inwestycyjne w obszarze redukcji emisji zanieczyszczeń z instalacji przemysłowych,
	Poprawa stanu klimatu akustycznego na terenie województwa	– zarządzanie ochroną środowiska przed hałasem na szczeblu regionalnym, – monitoring realizacji programów ochrony środowiska przed hałasem, – realizacja działań ochrony środowiska przed hałasem, – monitorowanie stanu środowiska w zakresie zagrożenia hałasem,
	Wzmocnienie działań mających na celu zapobieganie sytuacjom konfliktowym w zakresie oddziaływania akustycznego	– realizacja działań zapobiegających powstania sytuacji konfliktowych w zakresie oddziaływania akustycznego,
Gospodarowanie wodami	Niepogarszanie stanu wód	– monitoring stanu środowiska w zakresie jakości wód powierzchniowych,
	Zwiększenie bezpieczeństwa powodziowego	– ograniczenie zasięgu i skutków powodzi, – kształtowanie i racjonalizacja wykorzystania zasobów wodnych,
	Regulacja cieku	– kształtowanie i racjonalizacja wykorzystania zasobów wodnych

	Przeciwdziałanie skutkom suszy	– ograniczenie zasięgu i skutków suszy,
	Poprawa stanu wód	– poprawa stanu JCWP, – poprawa stanu ekologicznego JCWP, – kształtowanie i racjonalizacja wykorzystania zasobów wodnych, – poprawa stanu wód,
	Aktualizacja danych	– kształtowanie i racjonalizacja wykorzystania zasobów wodnych.
Gospodarka wodno-ściekowa	Ochrona wód	– uporządkowanie gospodarki ściekowej, – zarządzanie gospodarką wodną,
	Zapewnienie dostępu do awaryjnego źródła wody	– zarządzanie gospodarką wodną,
Zasoby geologiczne	Ochrona i racjonalne gospodarowanie zasobami kopalin	– pobudzanie aktywności potencjalnych przedsiębiorców w zakresie możliwości poszukiwania i eksploatacji kopalin, – ochrona i racjonalne gospodarowanie zasobami kopalin w eksploatowanych złożach, – poprawa dostosowania działań w zakresie planowania przestrzennego i lokalizacji inwestycji do potrzeb ochrony kopalin, również w obrębie złóż nieeksploatowanych, – rozpoznawanie zasobów i budowy geologicznej oraz zabezpieczanie złóż zasobów geologicznych.
Gleby	Ochrona i racjonalne wykorzystanie gleb z dostosowaniem formy zagospodarowania oraz kierunków i intensywności produkcji do ich naturalnego potencjału przyrodniczego	– promowanie rolnictwa ekologicznego, wdrażanie programów działań proekologicznych oraz zwiększanie świadomości rolników w zakresie ochrony i racjonalnego użytkowania gleb, – ochrona gleb o najlepszych walorach użytkowych i wartościowych z punktu widzenia przyrody,
	Ochrona gleb przed negatywnym wpływem czynników naturalnych	– ochrona gleb przed erozją wodną i wietrzną
	Ograniczenie negatywnego oddziaływania procesów gospodarczych na powierzchnię ziemi (zwłaszcza zmniejszanie udziału terenów o przekształconej i zanieczyszczonej powierzchni ziemi)	– rekultywacja terenów poeksploatacyjnych i remediacja zanieczyszczonych terenów przemysłowych,
Gospodarka odpadami i zapobieganie ich powstawaniu	Cele zostały ujęte w Planie gospodarki odpadami dla województwa opolskiego na lata 2016-2022, z uwzględnieniem lat 2023-2028, przyjętym uchwałą Sejmiku Województwa Opolskiego nr XXVII/306/207 z dnia 28 marca 2017 r., zmienionego uchwałą nr XXIII/227/2020 Sejmiku Województwa Opolskiego z dnia 27 października 2020 r.	
Zasoby przyrodnicze	Kształtowanie systemu przyrodniczego, ochrona krajobrazu	– ochrona i wzmocnienie form ochrony przyrody, w tym przywrócenie lub utrzymanie właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków w

	i różnorodności biologicznej	ramach sieci Natura 2000 i innych form ochrony przyrody, – obejmowanie ochroną nowych obszarów cennych przyrodniczo, – poprawa stanu i wzmocnienie ochrony różnorodności biologicznej, w tym ochrona zagrożonych siedlisk i gatunków, –
	Polepszenie wiedzy o stanie środowiska przyrodniczego regionu celem wzmocnienia jego ochrony	– gromadzenie informacji o środowisku i poprawa procesu udostępniania informacji o nim,
	Ochrona i rewitalizacja krajobrazu kulturowego wsparciem dla ochrony środowiska przyrodniczego	– zachowanie, odtwarzanie i polepszanie stanu zieleni parkowej i cennych układów zieleni urządzonej,
	Zwiększanie lesistości i zrównoważona gospodarka leśna	– zwiększanie lesistości województwa, – poprawa zdrowotności i odporności drzewostanów, – ochrona i renaturalizacja obszarów leśnych,
Zagrożenie poważnymi awariami	Zapobieganie wystąpieniu awarii oraz eliminacja i minimalizacja skutków w przypadku wystąpienia	– nadzór nad zakładami dużego i zwiększonego ryzyka wystąpienia poważnej awarii, – monitoring zagrożeń związanych z transportem substancji niebezpiecznych, – wzmocnienie skuteczności działań służb reagujących w przypadku wystąpienia awarii,
Pola elektromagnetyczne	Utrzymanie stanu braku przekroczeń dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych	– ochrona przed ponadnormatywnym promieniowaniem elektromagnetycznym,
Edukacja ekologiczna	Podnoszenie świadomości ekologicznej, zmiana postaw i zachowań społeczeństwa, w tym dzieci i młodzieży oraz firm.	– kształtowanie postaw społeczeństwa z wykorzystaniem mediów tradycyjnych i internetu, aktywizacja społeczeństwa dla zrównoważonego rozwoju, – zapewnienie szerokiego udziału społecznego przy podejmowaniu decyzji mogących mieć wpływ na środowisko, – budowa, rozbudowa, adaptacja, remont, wyposażenie i doposażenie obiektów infrastruktury służącej edukacji ekologicznej, – kształcenie i wymiana najnowszej wiedzy oraz wsparcie systemu edukacji w obszarze ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju.

Źródło: Program ochrony środowiska dla województwa opolskiego na lata 2021-2027

3. Opis zmian stanu środowiska oraz ocena realizacji zadań własnych

3.1 Ochrona klimatu i jakości powietrza

Monitoring jakości powietrza w województwie opolskim prowadzony jest przez Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Opolu, działający w ramach Departamentu Monitoringu Środowiska Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska (GIOŚ). W roku bazowym – **2019** oraz w raportowanych latach **2023** i **2024** podstawę rocznej oceny jakości powietrza stanowiły następujące akty prawne:

- ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. – *Prawo ochrony środowiska*;
- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu;
- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 8 czerwca 2018 r. w sprawie dokonywania oceny poziomów substancji w powietrzu oraz rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 11 grudnia 2020 r. w sprawie dokonywania oceny poziomów substancji w powietrzu;
- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 2 sierpnia 2012 r. w sprawie stref, w których dokonuje się oceny jakości powietrza oraz załącznik do ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – *Prawo ochrony środowiska*, o tytule: „Strefy, w których dokonuje się oceny jakości powietrza, oraz ich nazwy, kody i obszary”.

W rocznej ocenie jakości powietrza uwzględnia się dwie grupy kryteriów:

- ustanowione ze względu na ochronę zdrowia ludzi;
- ustanowione ze względu na ochronę roślin.

Oceny jakości powietrza wykonywane są w odniesieniu do obszaru poszczególnych stref.

Województwo opolskie podzielone zostało na dwie strefy:

- miasto Opole;
- strefę opolską.

W wyniku klasyfikacji, w zależności od analizy stężeń w danej strefie, można wydzielić następujące klasy stref:

- dla substancji, dla których określone są poziomy dopuszczalne lub docelowe:
 - klasa A - gdy stężenie na terenie strefy nie przekracza poziomów dopuszczalnych i/lub poziomów docelowych;
 - klasa A1 - oznaczenie strefy pod kątem pyłu zawieszonego PM_{2,5}, w przypadku osiągnięcia poziomu określonego dla fazy II, tj. 20 µg/m³ (od roku 2020);
 - klasa C - gdy stężenie na terenie strefy przekracza poziomy dopuszczalne i/lub poziomy docelowe;
 - klasa C1- oznaczenie strefy pod kątem pyłu zawieszonego PM_{2,5}, w przypadku braku osiągnięcia poziomu określonego dla fazy II tj. 20 µg/m³ (od roku 2020);
- dla substancji, dla których określone są poziomy celu długoterminowego:
 - klasa D1 - gdy stężenia ozonu i współczynnik AOT40 nie powodują przekroczeń poziomu celu długoterminowego;
 - klasa D2 - gdy stężenia ozonu i współczynnik AOT40 powodują przekroczenia poziomu celu długoterminowego.

Tabela 2. Klasyfikacja stref województwa opolskiego w 2019 (rok bazowy) oraz 2023 i 2024 roku z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia ludzi

Nazwa strefy	Rok	Symbol klasy wynikowej poszczególnych substancji dla obszaru strefy											
		SO ₂	CO	NO ₂	B(a)P	C ₆ H ₆	Pb	As	Ni	Cd	PM ₁₀	PM _{2,5}	O ₃ ²⁾
miasto Opole	2019	A	A	A	C	A	A	A	A	A	C	A	A
strefa opolska		A	A	A	C	A	A	A	A	A	C	A ¹⁾	A
miasto Opole	2023											1	
strefa opolska												1	
miasto Opole	2024											1	
strefa opolska												1	

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie opolskim – raport wojewódzki za rok 2019, 2023 i 2024 (GIOŚ, 2020, 2024, 2025)

Objaśnienia:

¹⁾ W przypadku poziomu dopuszczalnego dla pyłu zawieszonego PM_{2,5} w II fazie, tj. 20 µg/m³ (obowiązującego od roku 2020) strefa opolska w roku 2019 uzyskała klasę C1 (przy dotrzymaniu obowiązującej jeszcze w roku 2019 normy dla I fazy, tj. 25 µg/m³ – klasa A);

²⁾ Dla ozonu, pod względem poziomu celu długoterminowego, obie strefy uzyskały klasę D2.

W przypadku benzo(a)pirenu w bazowym 2019 r. wystąpiły przekroczenia jego docelowego poziomu – w obu strefach (opolska i miasto Opole); w związku z czym strefy te uzyskały wówczas klasę C. W latach 2023 i 2024 nadal obserwowano na terenie województwa przekroczenia docelowego poziomu tej substancji – w roku 2023 tylko w strefie opolskiej (miasto Opole – klasa A), natomiast w roku 2024 ponownie w obu strefach – w związku z powyższym strefy te otrzymały w roku 2024 klasę C.

Aktualnie benzo(a)piren jest jedyną substancją zakwalifikowaną do klasy C (C1) na terenie całego województwa. W latach 2023 – 2024 nie wystąpiły w żadnej strefie przekroczenia innych substancji, które mogłyby się zaliczać się do tej klasy.

W szczególności zostały dotrzymane wartości normatywne (klasa A1; A) w zakresie poziomu określonego dla II fazy pyłu zawieszonego PM_{2,5} oraz poziomu pyłu zawieszonego PM₁₀, które to substancje w bazowym roku 2019 uzyskały klasę C (pył PM₁₀) i C1 (pył PM_{2,5}) w odniesieniu do normy obowiązującej od roku 2020 – w fazie II, przy klasie A względem normy przewidzianej jeszcze dla roku 2019.

Natomiast w obu strefach w latach 2023 – 2024 (analogicznie jak w bazowym roku 2019) nie wystąpiło osiągnięcie poziomu celu długoterminowego dla ozonu, co skutkowało utrzymaniem dla tej substancji klasy D2 (przy braku przekroczeń przewidzianego dla klasy A poziomu docelowego tej substancji).

Reasumując, w analizowanym okresie (lata 2023 – 2024) w porównaniu z rokiem bazowym (2019) odnotowano znaczącą poprawę jakości powietrza pod względem stężeń pyłów zawieszonych PM₁₀ i PM_{2,5} w całym województwie. Efekt środowiskowy w obu strefach, w zakresie substancji pozostałych (ich kwalifikacji do poszczególnych klas) nie uległ zmianie w stosunku do przyjętego roku odniesienia (2019). W dalszym ciągu notowano brak przekroczeń: SO₂, CO, NO₂, C₆H₆, Pb, As, Ni, Cd i O₃ (klasa A – w przypadku ozonu pod względem poziomu docelowego określonego dla kryterium ochrony zdrowia ludzi). Niezmienna w obu strefach w 2024 r. pozostaje też skala oddziaływania benzo(a)pirenu (klasa C). W raportowanych latach nie został osiągnięty również poziom celu długoterminowego dla ozonu (klasa D2).

Tabela 3. Obszary przekroczeń norm poziomów substancji w powietrzu ze względu na ochronę zdrowia ludzi za lata 2019 (rok bazowy) oraz 2023 i 2024

Rok	Strefa	Substancja	Powierzchnia obszaru przekroczenia [km ²]	Liczba mieszkańców obszaru przekroczenia
2019	Miasto Opole	Benzo(a)piren	96,0	111 563
		Pył PM10	15,0	30 672
		Pył PM2,5 (II faza)	brak	brak
		Ozon (poziom celu długoterminowego)	149,0	128 207
	Strefa opolska	Benzo(a)piren	1 174,0	508 615
		Pył PM10	76,0	57 112
		Pył PM2,5 (II faza)	15,0	25 874
		Ozon (poziom celu długoterminowego)	9 250,0	856 136
2023	Miasto Opole	Benzo(a)piren	brak	brak
		Pył PM10	brak	brak
		Pył PM2,5 (II faza)	brak	brak
		Ozon (poziom celu długoterminowego)	147,8	126 458
	Strefa opolska	Benzo(a)piren	34,5	58 043
		Pył PM10	brak	brak
		Pył PM2,5 (II faza)	brak	brak
		Ozon (poziom celu długoterminowego)	9 244,8	815 646
2024	Miasto Opole	Benzo(a)piren	23,6	66 284
		Pył PM10	brak	brak
		Pył PM2,5 (II faza)	brak	brak
		Ozon (poziom celu długoterminowego)	147,8	126 066
	Strefa opolska	Benzo(a)piren	230,7	165 550
		Pył PM10	brak	brak
		Pył PM2,5 (II faza)	brak	brak
		Ozon (poziom celu długoterminowego)	9 229,7	809 500

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie opolskim – raporty wojewódzkie za lata 2019, 2023 i 2024 (GIOŚ: 2020, 2024, 2025)

Powyższa tabela wskazuje na opisany wcześniej **na terenie całego województwa brak przekroczeń** w latach 2023 - 2024 w odniesieniu do pyłów zawieszonych PM10 i PM2,5 w stosunku do roku bazowego 2019 oraz na **tendencję spadkową** w ww. raportowanych latach względem roku bazowego w zakresie: benzo(a)pirenu (znacząca poprawa) oraz ozonu dla celu długoterminowego (umiarkowana poprawa), jeśli chodzi o powierzchnię i liczbę mieszkańców obszaru przekroczenia.

Zaklasyfikowanie stref do klasy C (C1) skutkuje koniecznością sporządzenia programu ochrony powietrza. W przypadku, gdy takie programy już uchwalono, a standardy jakości powietrza nadal są niezadowalające, konieczna jest aktualizacja programów ochrony powietrza przez zarząd województwa w terminie 3 lat od dnia wejścia w życie uchwały sejmiku województwa w sprawie programu ochrony powietrza.

W roku 2020 został opracowany *Program ochrony powietrza dla województwa opolskiego* przyjęty uchwałą nr XX/193/2020 Sejmiku Województwa Opolskiego z dnia 28 lipca 2020 r. (Dz. Urz. Woj. Op., poz. 2186). W roku 2023 Program został zaktualizowany z uwagi na odnotowywane przekroczenia standardów jakości powietrza. Aktualizacja programu została przyjęta uchwałą nr LVII/592/2023 Sejmiku Województwa Opolskiego z dnia 26 września 2023 r. (Dz. Urz. Woj. Op., poz. 2845).

W okresie objętym raportem na terenie województwa opolskiego realizowano działania określone w programie ochrony powietrza, między innymi w zakresie ograniczenia emisji z instalacji o małej mocy do 1 MW włącznie, w których następuje spalanie paliw. **W latach 2023 – 2024 dokonano 11,8 tys. wymian źródeł ciepła na urządzenia proekologiczne, z dofinansowaniem** gmin i powiatów, rządowego Programu Priorytetowego: „Czyste Powietrze” i „Ciepłe Mieszkanie” oraz Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2014 – 2020, tj. RPO WO 2014 – 2020. Należy podkreślić, że powyższa liczba jest zaniżona, gdyż nie obejmuje sytuacji, w której inwestor/mieszkaniec przeprowadził modernizację na własny koszt, ponieważ brak jest danych w tym zakresie. Szacuje się, że rzeczywista liczba wymian jest o 30 – 33 % wyższa od przedstawionej wartości, a w związku z tym, **rzeczywisty poziom wymian źródeł ciepła w latach 2023-2024 wyniósł co najmniej 15 tys.**

Zgodnie z zasadami oceny rocznej, klasę strefy dla danej substancji określa się na podstawie jej stężeń występujących w rejonach potencjalnie najbardziej nią zanieczyszczonych. W rezultacie, nawet niewielki obszar przekroczeń decyduje o wyniku klasyfikacji całej strefy. Należy zatem pamiętać, że zaliczenie strefy do klasy z grupy C (C1) dla danej substancji nie oznacza złej sytuacji na terenie całej strefy – a jest jedynie sygnałem, że w strefie tej istnieją obszary wymagające podjęcia i prowadzenia działań na rzecz poprawy jakości powietrza.

W województwie opolskim pod względem kryteriów dla ochrony roślin klasyfikuje się jedynie strefę opolską. W tym celu roczną ocenę jakości powietrza wykonano dla zawartości w powietrzu ozonu, dwutlenku siarki i tlenków azotu. Strefa opolska w każdym z raportowanych lat w wyniku analiz dla wyżej wymienionych substancji uzyskała klasę A, natomiast w związku z brakiem osiągnięcia poziomu celu długoterminowego dla ozonu strefie nadano klasę D2 (przy poziomie docelowym przypisanym do klasy A).

Tabela 4. Klasyfikacja stref województwa opolskiego w latach 2019 (rok bazowy) oraz 2023 i 2024 z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony roślin

Nazwa strefy	Rok	Symbol klasy wynikowej poszczególnych substancji dla obszaru strefy		
		SO ₂	NO _x	O ₃
strefa miasto Opole	2019, 2023, 2024	Nie klasyfikuje się		
strefa opolska		A	A	A ¹⁾

Źródło: *Roczna ocena jakości powietrza w województwie opolskim – raporty wojewódzkie za lata 2019, 2023 i 2024 (GIOŚ: 2020, 2024, 2025).*

Objaśnienia: dla ozonu, pod względem poziomu celu długoterminowego – strefa opolska uzyskała klasę D2.

3.1.1 Emisje substancji do powietrza na terenie województwa

Głównym źródłem wpływającym na stan jakości powietrza w województwie opolskim jest emisja antropogeniczna. W zakresie pyłu PM₁₀ i PM_{2,5} oraz benzo(a)pirenu największy udział stanowi emisja pochodząca z sektora komunalno-bytowego (emisja powierzchniowa). Mniejszy udział stanowią emisje z transportu (emisja liniowa), głównie w zakresie pyłów i tlenków azotu oraz z działalności przemysłowej (emisja punktowa), przy największej emisji w zakresie tlenków azotu i tlenków siarki. Znaczny udział w stężeniach substancji w powietrzu na obszarze województwa ma również napływ emisji z innych terenów Polski oraz Europy.

Dominującymi lokalnymi źródłami substancji emitowanych do powietrza są indywidualne źródła ciepła (przeważnie oparte o paliwa stałe) oraz transport samochodowy, który wpływa na stężenia substancji zwłaszcza na obszarach bezpośrednio sąsiadujących z drogami o znacznym natężeniu ruchu.

Sektor komunalno-bytowy (indywidualne ogrzewanie) w latach 2019, 2023 – 2024 odpowiadał za:

- ok. 96% (lata 2019 i 2023) – ok. 94% (spadek w roku 2024) emisji w zakresie benzo(a)pirenu;
- ok. 84% - ok. 88% emisji w zakresie pyłu PM_{2,5};
- ok. 67 - ok. 72% emisji w zakresie pyłu PM₁₀.

W odniesieniu do całego kraju emisja komunalno-bytowa w województwie opolskim stanowi odpowiednio 3,9% pyłu PM₁₀; 3,8% pyłu PM_{2,5} oraz 4,0% benzo(a)pirenu.

Jednym ze źródeł emisji substancji do powietrza w województwie opolskim jest transport drogowy (ruch pojazdów i spalanie paliw silnikowych), który wpływa na stężenia substancji zwłaszcza wzdłuż arterii komunikacyjnych oraz na obszarach bezpośrednio sąsiadujących z drogami o największym natężeniu ruchu. W województwie opolskim jest to głównie autostrada A4 oraz droga ekspresowa S11. Oddziaływania komunikacyjne w postaci pyłów powstają głównie w wyniku ścierania się hamulców, opon i nawierzchni dróg oraz ich wtórnego unosu z ciągów komunikacyjnych.

Tlenki azotu są emitowane z układów wydechowych pojazdów, a transport drogowy ma znaczący udział w emisji całkowitej tlenków azotu w województwie opolskim). W 2019 roku stanowiły one ok. 32,0% emisji NO_x, poprzez 18,4% w roku 2023, do 19,7% w roku 2024, co świadczy o spadku emisji w latach raportowanych w stosunku do roku bazowego. W skali całego kraju województwo opolskie odpowiada za ok. 2,9% emisji ww. substancji z transportu drogowego (stan na rok 2024).

Sektor przemysłowy w rozpatrywanym okresie (lata 2019, 2023, 2024) odpowiadał za ok. 64 - 75% emisji tlenków siarki, ok. 47 - 60% emisji tlenków azotu, ok. 8 - 9% emisji pyłu PM₁₀ oraz ok. 7 - 8% emisji pyłu PM_{2,5}. Przy czym przemysł zlokalizowany na obszarze województwa opolskiego, w tym głównie energetyka zawodowa, ze względu na dużą wysokość emitorów w znacznym stopniu eksportuje emisje poza granice województwa.

Jednak zakłady przemysłowe o istotnej emisji niezorganizowanej lub zorganizowanej odprowadzanej poprzez niskie emitory mogą również bezpośrednio wpływać na jakość powietrza. W skali całego kraju emisja punktowa z sektora przemysłowego w województwie opolskim stanowiła 4,4% tlenków siarki i 8,5% tlenków azotu (stan na rok 2024).

Tabela 5. Wielkość emisji wybranych substancji na obszarze województwa opolskiego w latach 2019 oraz w latach 2023 – 2024

Rok	Emisja [kg/rok]				
	SO _x	NO _x	PM10	PM2,5	B(a)P
2019 (rok bazowy)	14 271 001	31 262 553	12 909 390	10 104 337	5 444,9
2023	9 274 576	23 032 678	12 181 371	9 358 361	2 455,2
2024	8 862 773	22 272 032	9 980 397	7 060 080	2 395,9

Źródło: GIOŚ, na podstawie informacji KOBIZE / IOŚ-PIB

Z powyższego zestawienia wynika, że w stosunku do roku bazowego (2019) następowały stałe spadki emisji w kolejnych raportowanych latach 2023 i 2024. Każdego następnego roku raportowanego **odnotowywano mniejszą emisję** niż w latach wcześniejszych w zakresie **wszystkich substancji** zawartych w ww. tabeli. W konsekwencji w ostatnim raportowanym roku 2024 emisja tych substancji była względem bazowego roku 2019 niższa o:

- 37,90 % – w przypadku SO_x;
- 28,76 % – w przypadku NO_x;
- 22,69 % – w przypadku pyłu zawieszonego PM10;
- 30,13 % – w przypadku pyłu zawieszonego PM2,5;
- 56,00 % – w przypadku benzo(a)pirenu.

Jednocześnie bilans emisji wymienionych 5 substancji w zakresie całościowego ich tonażu wprowadzanego do powietrza z województwa opolskiego stanowi (w zależności od substancji) od nieco poniżej 4 % do ok. 5 % sumarycznego poziomu ładunku krajowego (uwalnianego z terenu całej Polski). Uwalniana do powietrza emisja z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w województwie opolskim, w zakresie substancji:

- pyłowych ogółem – spadła w roku 2024 względem roku 2023 o ok. 11% oraz aż o ok. 40% w stosunku do bazowego roku 2019;
- gazowych ogółem – spadła w roku 2024 względem roku 2023 o ok. 12,5% oraz o ok. 6% w stosunku do bazowego roku 2019.

Tabela 6. Ogólna charakterystyka ilościowo-emisyjna zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w województwie opolskim w latach 2019, 2023 i 2024

Zakłady szczególnie uciążliwe dla czystości powietrza w województwie opolskim:	Rok		
	2019	2023	2024
ogółem [szt.]	79	79	76
– z redukcją substancji pyłowych [szt.]	40	42	39
– z redukcją substancji gazowych [szt.]	7	10	11
– emisja substancji pyłowych ogółem [Mg/rok]	1 230	828	741
– emisja substancji gazowych ogółem [Mg/rok]	13 800 974	14 820 211	12 974 999

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS (ostatnia aktualizacja 12.06.2025 r.)

Dodatkowo w roku 2024 zmniejszyła się liczba zakładów szczególnie uciążliwych - spadek o 3 szt. W kolejnych raportowanych latach (2023 – 2024) względem roku bazowego 2019 nastąpiło obniżenie liczby wykorzystywanych najprostszych urządzeń odpylających (cyklony o niskiej i średniej redukcji) na rzecz zwiększenia liczby układów bardziej zaawansowanych pod względem skuteczności ograniczania emisji, tzn. filtrów tkaninowych (wzrost o 12 – 13%).

3.1.2 Sieć gazowa

W województwie opolskim, w raportowanych latach następował ciągły rozwój sieci gazowej. Należy uznać to za sytuację sprzyjającą poprawie stanu jakości powietrza, gdyż wykorzystywanie paliwa gazowego do celów grzewczych wiąże się z mniejszą emisją produktów spalania niż stosowanie w tym celu paliw stałych. W latach 2023 – 2024 zwiększyła się zarówno długość czynnej sieci ogółem, jak i czynnej sieci dystrybucyjnej oraz liczba czynnych przyłączy do budynków ogółem, w tym do budynków mieszkalnych. Podniosła się także liczba gospodarstw domowych korzystających z ogrzewania gazowego, a co za tym idzie nastąpił wzrost zużycia tego paliwa na potrzeby produkcji ciepła w mieszkaniach, względem pozostałych paliw kopalnych. Sytuacja ta może ulec zmianie w kolejnych latach ze względu na wzrost cen gazu oraz ograniczenia dofinansowania dla kotłów gazowych.

Mieszkańcy miast dominują jako korzystający z sieci gazowej w gospodarstwach domowych – odbiorcy tego rodzaju z obszarów wiejskich stanowili niecałe 4% w bazowym roku 2019 oraz ok. 7,5 – 8,2% w latach 2023 – 2024.

Tabela 7. Sieciowy system gazowy na terenie województwa opolskiego w latach 2019, 2023 i 2024

Parametr	Rok		
	2019	2023	2024
Długość czynnej sieci ogółem [km]	2 821	3 343	3 400
Długość czynnej sieci ogółem na powierzchnię [km/100 km ²]	30	35,5	36,1
Długość czynnej sieci dystrybucyjnej [km]	1 989	2 670	2 727
Czynne przyłącza do budynków ogółem [szt.]	47 731	56 954	58 499
Czynne przyłącza do budynków mieszkalnych [szt.]	44 968	53 483	54 968
Ludność korzystająca z sieci gazowej [liczba osób]			
w tym: – miasta	b.d.	391 049	384 531
– wsie	b.d.	45 396	47 055
Odbiorcy gazu (gospodarstwa domowe) ogółem [szt.]	160 824	187 624	180 939
Odbiorcy gazu (gospodarstwa domowe) w miastach [szt.]	154 793	173 508	166 136
Odbiorcy (gospodarstwa domowe) ogrzewający mieszkania gazem [szt.]	47 025	61 680	61 878
Zużycie gazu przez gospodarstwa domowe [MWh]	794 191,5	984 461,1	954 215,4
Zużycie gazu przez gospodarstwa domowe na ogrzewanie mieszkań [MWh]	590 307,6	751 795,3	739 059,7

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS (ostatnia aktualizacja 09.10.2025 r.) b.d. – brak danych

3.1.3 Ocena realizacji zadań własnych w obszarze ochrona klimatu i jakości powietrza

W Programie ochrony środowiska dla województwa opolskiego na lata 2021-2027 (POŚ) zaplanowano wykonanie 28 zadań z obszaru interwencji „ochrona klimatu i jakości powietrza”. W ciągu dwóch pierwszych lat jego obowiązywania zrealizowano 13 zadań. W okresie sprawozdawczym zrealizowano kolejne **6 z zaplanowanych inwestycji oraz 4 dodatkowe**.

Łącznie na działania w obszarze ochrona klimatu i jakości powietrza wydatkowano **15 943 109,46 zł**. Większość środków przeznaczono na termomodernizację budynków oraz zakup i montaż instalacji OZE. Następuje systematyczny wzrost wydatków Województwa w tym zakresie.

Tabela 8. Stopień realizacji zaplanowanych zadań własnych w obszarze interwencji „ochrona klimatu i jakość powietrza” w latach 2023-2024

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Zakładany termin realizacji	Stopień realizacji Z/N/Cz*	Przedsięwzięcia			Uwagi
					Faktyczny termin realizacji	Koszt zadania w latach 2023-2024 [zł]	Źródła finansowania	
1.	Ochrona klimatu i jakości powietrza	Ocieplenie ścian zewnętrznych magazynu wystaw w Muzeum w Łambinowicach wraz z montażem odnawialnych źródeł energii.	2023	Z	2024	429 076,21	Środki MKiDN Środki województwa	
2.	Ochrona klimatu i jakości powietrza	Termomodernizacja budynków Muzeum Czynu Powstańczego w Górze Św. Anny – I etap.	2022 - 2023	Z	2023	5 408 305,39	KPO Środki województwa Środki własne Muzeum	
3.	Ochrona klimatu i jakości powietrza	Modernizacja ogrzewania w pomieszczeniach magazynowych przy ul. Oleskiej 127.	2023-2025	Z	2023	25 444,13	Środki województwa Środki własne Muzeum	
4.	Ochrona klimatu i jakości powietrza	Wymiana sieci ciepłowniczej na sieć preizolowaną.	2022-2023	Z	2023	1 168 500,00	RPO WO 2014 – 2020 Środki własne spółki	Wymiana sieci ciepłowniczej została zrealizowana w trakcie inwestycji Rozbudowa Opolskiego Centrum Rehabilitacji w Korfantowie Sp. z o.o. rozbudową i nadbudową pawilonu.
5.	Ochrona klimatu i jakości powietrza	Termomodernizacja budynku basenu i sali gimnastycznej Opolskiego Centrum Rehabilitacji w Korfantowie Sp. z o.o.		Z	2023	5 109 389,25	Środki województwa Środki własne spółki	Zadanie dodatkowe, nie ujęte w POŚ.
6.	Ochrona klimatu i jakości powietrza	Modernizacja istniejącego oświetlenia w Opolskim Centrum Onkologii w Opolu.	2022 -2027	Z	2023 - 2024	71 224,48	Środki województwa Środki własne spółki	Zadanie realizowane w sposób ciągły.
7.	Ochrona klimatu i jakości powietrza	Modernizacja kotłowni.	2024 - 2027	Cz	2023 - 2024	104 000,00	Środki własne	

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Zakładany termin realizacji	Stopień realizacji Z/N/Cz*	Przedsięwzięcia			Uwagi
					Faktyczny termin realizacji	Koszt zadania w latach 2023-2024 [zł]	Źródła finansowania	
8.	Ochrona klimatu i jakości powietrza	Przebudowa Oddziału Chorób Płuc w Kup w zakresie wymiany instalacji elektrycznych i teletechnicznych wraz z towarzyszącymi im niezbędnymi pracami budowlanymi		Z	2024	578 000,00	Środki województwa	Zadanie inwestycyjne objęło m.in. przebudowę instalacji oświetleniowych oraz instalacji wentylacji mechanicznej izolacji oddziałowej. Zadanie dodatkowe, nie ujęte w POŚ
9.	Ochrona klimatu i jakości powietrza	Spełnienie warunków technicznych z zakresu cyberbezpieczeństwa: roboty budowlane w zakresie rozbudowy pomieszczeń IT, rozbudowa i wykonanie niezbędnych instalacji w systemie zaprojektuj i wybuduj		Z	2023	1 488 300,00	Środki województwa Środki własne spółki	W ramach zadania w budynku została wykonana wentylacja z odzyskiem ciepła + pompa ciepła. Zadanie dodatkowe, nie ujęte w POŚ
10.	Ochrona klimatu i jakości powietrza	„Przebudowa Szpitalnego Oddziału Ratunkowego Szpitala Wojewódzkiego w Opolu w systemie zaprojektuj i wybuduj”		Z	2024	1 560 870,00	Środki województwa Środki własne spółki	W ramach zadania w budynku została wykonana wentylacja z odzyskiem ciepła + pompa ciepła. Zadanie dodatkowe, nie ujęte w POŚ

Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji zebranych od departamentów i jednostek organizacyjnych

Objaśnienia: * Z/N/Cz – Z (realizowane), N (niezrealizowane), Cz (częściowo lub w trakcie realizacji)

3.2 Zagrożenie hałasem

Zgodnie z definicją zawartą w ustawie *Prawo ochrony środowiska*, hałasem określa się dźwięki o częstotliwościach od 16 Hz do 16 000 Hz. Dyrektywa 2002/49/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 25 czerwca 2002 r. odnosząca się do oceny i zarządzania poziomem hałasu w środowisku oraz dyrektywa Komisji (UE) 2015/996 z dnia 19 maja 2015 r. ustanawiająca wspólne metody oceny hałasu zgodnie z dyrektywą 2002/49/WE, pojęcie hałasu traktuje szerzej. Hałas w środowisku to niepożądane lub szkodliwe dźwięki powodowane przez działalność człowieka na wolnym powietrzu, w tym hałas emitowany przez środki transportu, ruch drogowy, ruch kolejowy, ruch samolotowy oraz hałas pochodzący z obszarów działalności przemysłowej. Na podstawie ww. definicji dyrektywy 2002/49/WE hałas środowiskowy dzieli się wg źródła powstawania na:

- komunikacyjny - generowany przez ruch drogowy, kolejowy i lotniczy;
- przemysłowy - generowany przez zakłady przemysłowe lub poszczególne maszyny i urządzenia zlokalizowane na ich terenie.

Ochroną akustyczną objęte są określone rodzaje terenów, wskazane w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w *sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku* (Dz.U. z 2014 r. poz. 112), wyróżnione ze względu na sposób zagospodarowania i pełnione funkcje. Normy klimatu akustycznego zostały podane w postaci dopuszczalnych wartości wskaźników hałasu:

- a) długookresowych - mających zastosowanie do prowadzenia długookresowej polityki w zakresie ochrony środowiska przed hałasem (sporządzanie map akustycznych oraz programów ochrony środowiska przed hałasem):
 - L_{DWN} – długookresowy średni poziom dźwięku, wyznaczony w ciągu wszystkich dób w roku, z uwzględnieniem pory dnia, wieczoru i nocy,
 - L_N – długookresowy średni poziom dźwięku, wyznaczony w ciągu wszystkich pór nocy w roku;
- b) krótkookresowych - mających zastosowanie do ustalania i kontroli warunków korzystania ze środowiska w odniesieniu do jednej doby:
 - L_{AeqD} - równoważny poziom dźwięku dla pory dnia (6.00–22.00),
 - L_{AeqN} - równoważny poziom dźwięku dla pory nocy (22.00–6.00).

W przypadku hałasu drogowego i kolejowego obowiązujące wartości wskaźników zależą od rodzaju zagospodarowania terenu i mieszczą się w przedziałach:

- a) w przypadku wskaźników długookresowych:
 - dla poziomu dziennie-wieczorno-nocnego L_{DWN} – 50–70 dB,
 - dla poziomu hałasu w porze nocy L_N – 45–65 dB;
- b) w przypadku wskaźników krótkookresowych:
 - dla poziomu równoważnego dźwięku w porze dnia L_{AeqD} – 50–68 dB,
 - dla poziomu równoważnego dźwięku w porze nocy L_{eqN} – 45–60 dB.

Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku wyrażone wskaźnikami L_{DWN} i L_N określa ww. rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r., przy czym definicje samych wskaźników L_{DWN} i L_N zawarto w rozporządzeniu Ministra Klimatu z dnia 30 maja 2020 r. w *sprawie sposobu ustalania wartości wskaźnika hałasu L_{DWN}* (Dz. U. z 2020 r. poz. 1018).

W bazowym roku 2019 i w roku 2023 oraz do dnia 27 maja 2024 r. w województwie opolskim obowiązywały dwa programy ochrony środowiska przed hałasem, w których wskazano m.in. działania mające na celu zmniejszenie uciążliwości i ograniczenie poziomu hałasu:

- *Program ochrony środowiska przed hałasem dla miasta Opola*, przyjęty uchwałą nr III/46/18 Rady Miasta Opola z dnia 18 grudnia 2018 roku (Dz. Urz. Woj. Op. poz. 3688);
- *Program ochrony środowiska przed hałasem dla województwa opolskiego*, przyjęty uchwałą nr VIII/76/2019 Sejmiku Województwa Opolskiego z dnia 18 czerwca 2019 roku (Dz. Urz. Woj. Op. poz. 2325).

W 2023 roku, na podstawie strategicznych map akustycznych, Marszałek Województwa rozpoczął prace nad *Programem ochrony środowiska przed hałasem dla województwa opolskiego*. Utworzenie nowego programu dla całego województwa nastąpiło w dniu 28 maja 2024 r., mocą uchwały nr II/11/2024 Sejmiku Województwa Opolskiego (Dz. Urz. Woj. Op. z dnia 5 czerwca 2024 r. poz. 1577). Program ten obejmuje lata 2024 – 2028 i jest pierwszym programem opracowanym w oparciu o zmienione – względem poprzedniego okresu – przepisy prawne. Kluczowe są dwie różnice:

- a) dotychczas Marszałek opracowywał programy dla głównych dróg i głównych linii kolejowych; obecnie program obejmuje także aglomerację – miasto Opole (liczba mieszkańców większa niż 100 tysięcy),
- b) przy opracowaniu programu wykorzystano nowe wskaźniki oceny zagrożenia hałasem, tj. trzy wskaźniki zdrowotne (N_{HA} , N_{HSD} , N_{IHD}), zamiast używanego dotychczas – przy opracowaniu poprzednich programów – wskaźnika statystycznego „M”.

[N_{HA} – liczba osób narażona na znaczną dokuczliwość hałasu; N_{HSD} – liczba osób narażona na znaczne zaburzenia snu; N_{IHD} – liczba przypadków zachorowalności na choroby niedokrwienne serca wskutek oddziaływania hałasu drogowego]

Zgodnie z obowiązującymi przepisami w analizie akustycznej na potrzeby programu należy uwzględnić również lotniska główne. W myśl art. 112a ustawy - *Prawo ochrony środowiska*, przez główne lotnisko rozumie się lotnisko cywilne, na którym rocznie odbywa się więcej niż 50 tysięcy operacji (startów lub lądowań), z wyłączeniem operacji dokonywanych wyłącznie w celach szkoleniowych przy użyciu samolotów o masie startowej poniżej 5700 kg. W granicach województwa opolskiego nie zlokalizowano lotniska o takim natężeniu ruchu, w związku z czym nie istnieją też tereny narażone na hałas, w stosunku do których istniałaby konieczność realizacji działań ograniczających emisję hałasu lotniczego.

Przepisy wykonawcze określające formę i zakres programu ochrony środowiska przed hałasem objęte są rozporządzeniem Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 26 lipca 2021 r. w *sprawie programu ochrony środowiska przed hałasem* (Dz. U. z 2024 poz. 271).

Program obejmuje działania w zakresie ochrony przed hałasem, do których realizacji zobowiązani są zarządzający infrastrukturą (GDDKiA, ZDW w Opolu, PKP, MZD w Opolu), ale też służby porządkowe i organy administracji w zakresie ochrony środowiska.

Działania ochrony przed hałasem zawarte w Programie obejmują, zgodnie z „*Dobrymi praktykami wykonywania programów ochrony środowiska przed hałasem*” (2023 r. GIOŚ), ok. 10% terenów najbardziej zagrożonych hałasem w województwie opolskim. Realizacja tych działań powinna przyczynić się do spadku zagrożenia hałasem w sposób przedstawiony w poniższej tabeli, w której podano spadek wartości wskaźnika N_{HA} , wykorzystywanego przy opracowaniu harmonogramu, w poszczególnych obszarach działań. W przypadku pozostałych wskaźników spadek będzie miał te same lub bardzo zbliżone wartości procentowe.

Tabela 9. Szacowany procentowy spadek zagrożenia akustycznego w wyniku realizacji działań objętych obecnym programem ochrony środowiska przed hałasem

Wskaźnik	Drogi główne krajowe (poza Opolem)	Drogi główne wojewódzkie (poza Opolem)	Linie kolejowe (poza Opolem)	Opole – hałas od dróg	Opole – hałas od linii kolejowych
N_{HA} (średnio)	19%	34%	44%	3%	23%
N_{HA} (min)	1% (powiat krapkowicki)	20% (powiat opolski)	44% (powiat brzeski)	0% (dzielnice Opola: Groszowice, Nowa Wieś Królewska, Półwieś)	23%
N_{HA} (max)	38% (powiat oleski)	50% (powiat krapkowicki)	44% (powiat brzeski)	6% (dzielnica Opola: Szczepanowice)	23%

Źródło: Opracowanie własne

Powyższe prognozy dotyczą ok. 84 km dróg, dla których stwierdzono przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu tj. 10% spośród wszystkich dróg w granicach województwa (w tym w mieście Opolu) objętych ww. strategicznymi mapami hałasu. W przypadku linii kolejowych statystyki dotyczą 12 km, dla których stwierdzono przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu tj. 10,6% spośród wszystkich linii kolejowych w granicach województwa (w tym Opola) objętych ww. mapami hałasu. Mapy hałasu obejmowały główne drogi samochodowe tj. ciągi komunikacyjne, po których przejeżdża rocznie więcej niż 3 miliony pojazdów oraz główne linie kolejowe – takie, po których przejeżdża rocznie więcej niż 30 tysięcy pociągów, a także miasta o liczbie mieszkańców przekraczającej 100 tysięcy tj. wyłącznie miasto Opole.

Celem programu ochrony środowiska przed hałasem jest dążenie do poprawy warunków życia mieszkańców województwa, w szczególności poprzez minimalizację narażenia na hałas, a tym samym minimalizację liczby osób dotkniętych szkodliwym skutkiem hałasu, zarówno w postaci znacznej uciążliwości, zaburzeń snu, czy chorobą niedokrwienną serca.

W programie zawarto informacje charakteryzujące obecny stan zagrożenia hałasem ludności na terenach, dla których opracowano harmonogram działań naprawczych, jak również oszacowano zmniejszenie liczby ludności dotkniętej znaczną uciążliwością, zaburzeniami snu oraz chorobą niedokrwienną serca w związku z realizacją planowanych działań. Szacunki te opracowano z wykorzystaniem cytowanych wcześniej wskaźników. Podstawowym, mierzalnym wskaźnikiem realizacji celu programu jest wskaźnik N_{HA} .

Biorąc pod uwagę wyniki analiz zawartych w opracowanych strategicznych mapach hałasu wnioskuje się, iż w skali województwa opolskiego kluczowym źródłem hałasu jest ruch drogowy. Ruch kolejowy oraz obszary przemysłowe generują co prawda hałas, niemniej jednak odsetek ludzi narażonych na ponadnormatywne oddziaływanie mieści się w granicy błędu opracowanych strategicznych map hałasu.

3.2.1. Obecne zagrożenie hałasem na terenie województwa opolskiego

Miasto o liczbie mieszkańców większej niż 100 tysięcy – Opole

Tereny zagrożone hałasem w granicach miasta Opola, w podziale na hałas drogowy, kolejowy i przemysłowy zidentyfikowane zostały w strategicznej mapie hałasu.

Największe przekroczenia dopuszczalnego poziomu hałasu drogowego sięgające ponad 15 dB zidentyfikowano w rejonie ul. Wrocławskiej na terenie Wrzosek oraz przy ul. Powstańców Warszawskich w rejonie skrzyżowania z ul. Luboszycką, przy czym mają one mały zasięg przestrzenny. Duże przekroczenia dopuszczalnego poziomu hałasu sięgające 5 - 10 dB ponad poziom dopuszczalny zidentyfikowano w rejonie: ul. Opolskiej (Sławice), ul. Wrocławskiej (Wrzoski), ul. Nyskiej (Chmielowice), ul. Prószkowskiej (Wójtowa Wieś), ul. Wojska Polskiego (Szczepanowice), ul. Niemodlińskiej (Szczepanowice), ul. Oświęcimskiej (Groszowice), ul. Jagiellonów, ul. Mieszka I, ul. Armii Krajowej, Jerzego i Ryszarda Kowalczyków (Nowa Wieś Królewska), Luboszyckiej i Wodociągowej (Opole/Zakrzów), Katowickiej i Ozimskiej (Opole/Kolonia Gosławicka).

Przekroczenia dopuszczalnego długookresowego poziomu hałasu kolejowego w granicach 5 - 10 dB zidentyfikowane zostały na terenie Opola w następujących lokalizacjach:

- w rejonie ul. B. Limanowskiego, w sąsiedztwie biegnących razem linii kolejowych 144 (Opole Główne - Tarnowskie Góry), 300 (Opole Główne – Opole Wschód), 301 (Opole Główne - Namysłów),
- w rejonie zabudowy obrębu Nowa Wieś Królewska przy linii kolejowej nr 132 (Bytom – Wrocław Główny).

Natomiast przekroczenia tego rodzaju poziomu hałasu w granicach 1 - 5 dB zidentyfikowane zostały:

- w rejonie przejściach linii kolejowej nr 132 nad ul. Krapkowicką,
- na terenie wyspy Bolko (linia kolejowa 132),
- odcinkowo od skrzyżowania linii nr 132 z ul. Aleja Przyjaźni do stacji Opole Groszowice,
- odcinkowo (przy linii kolejowej 144, 300 i 301) od wiaduktu w ciągu ul. Armii Krajowej do ul. Alberta Einsteina.

Należy zauważyć, że w strategicznej mapie hałasu nie uwzględniono istniejących ekranów akustycznych na znacznym odcinku linii kolejowej nr 132, stąd też faktyczne zagrożenie hałasem od linii kolejowej nr 132 może nie być takie duże.

Przekroczenia dopuszczalnego poziomu hałasu od obiektów przemysłowych na terenie Opola, w zakresie 5 - 10 dB stwierdzono:

- przy zabudowie mieszkaniowej przy ul. Opolskiej w Sławicach, które powodowane są funkcjonowaniem zakładów znajdujących się po południowej stronie obwodnicy (Food Pasta, Skamol, Panattoni Europe),
- przy zabudowie mieszkaniowej przy ul. Portowej (powodowane pracą okolicznych zakładów, w tym Imex Piechota, Komagra),
- przy ul. Harcerskiej (powodowane pracą elektrociepłowni – Energetyka Ciepła Opolszczyzny),
- przy skrzyżowaniu ul. Budowlanych z ul. Bartosza Głowackiego (praca zakładów na terenie ograniczonym ulicami: Budowlanych, Kępska i Zakładowa),
- przy ul. Ks. J. Popiełuszki 120 (oddziaływanie zakładu Brostal – handel złomem),
- przy ul. Firmowej (oddziaływanie zakładu Agra Polska).

Przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu o 1 - 5 dB występują w lokalizacjach wymienionych powyżej, w nieco większym zasięgu przestrzennym. Przekroczeń w zakresie 10 - 15 dB na terenie miasta nie stwierdzono.

Główne drogi położone poza granicami Opola

W granicach województwa opolskiego, poza aglomeracją większą niż 100 tys. mieszkańców, tereny wymagające podjęcia działań ograniczających poziom hałasu w środowisku zostały zidentyfikowane na następujących obszarach:

Tabela 10. Tereny wymagające podjęcia działań ograniczających poziom hałasu w środowisku w otoczeniu dróg wojewódzkich

L.p.	Powiat	Droga	Przekroczenia L_{DWN}	Przekroczenia L_N
1.	brzeski	401	Przekroczenia w zakresie od 1 dB do 5 dB sięgają 13 budynków chronionych w tym budynku szkoły (Szkoła Podstawowa Publiczna im M. Konopnickiej w Kolnicy). Przekroczenia w zakresie od 5,1 dB do 10 dB sięgają 6 budynków chronionych.	Przekroczenia w zakresie od 1 dB do 5 dB sięgają 9 budynków chronionych. Przekroczenia w zakresie od 5,1 dB do 10 dB sięgają 4 budynków chronionych.
2.	kędzierzyńsko - kozielski	423	Przekroczenia w zakresie od 1 dB do 5 dB występują wzdłuż całego odcinka.	Przekroczenia w zakresie od 1 dB do 5 dB występują wzdłuż całego odcinka.
3.	krapkowicki	409	Przekroczenia w zakresie od 1 dB do 5 dB występują wzdłuż całego odcinka i sięgają budynków szkolnych (Szkoła Podstawowa nr 3, Szkoła Podstawowa nr 2 w Gogolinie). Przekroczenia w zakresie od 5,1 dB do 10 dB występują głównie na odcinku od drogi krajowej nr 45 do autostrady A4.	Przekroczenia w zakresie od 1 dB do 5 dB występują wzdłuż całego odcinka. Przekroczenia w zakresie od 5,1 dB do 10 dB występują głównie na odcinku od Odry do autostrady A4.
4.	namysłowski	451	Przekroczenia w zakresie od 1 dB do 5 dB sięgają 3 budynków chronionych w tym budynku szpitala w Namysłowie (ul. Oleśnicka 4, 9, 13). Przekroczenia w zakresie od 5,1 dB do 10 dB nie sięgają zabudowy chronionej.	Przekroczenia w zakresie od 1 dB do 5 dB sięgają 2 budynków chronionych (ul. Oleśnicka 9, 13).
5.	nyski	411	Przekroczenia w zakresie od 1 dB do 5 dB sięgają 4 budynków chronionych.	Przekroczenia w zakresie od 1 dB do 5 dB sięgają 4 budynków chronionych.
		489	Przekroczenia w zakresie od 1 dB do 5 dB występują wzdłuż całego odcinka i sięgają 4 budynków szkolnych. Przekroczenia w zakresie 5,1 dB do 10 dB występują wzdłuż całego odcinka i sięgają 2 budynków szkolnych.	Przekroczenia w zakresie od 1 dB do 5 dB występują wzdłuż całego odcinka i sięgają 2 budynków szkolnych.
6.	opolski	454	Przekroczenia w zakresie od 1 dB 5 dB występują wzdłuż całego odcinka. Przekroczenia w zakresie od 5,1 dB do 10 dB sięgają 2 budynków chronionych.	Przekroczenia w zakresie od 1 dB 5 dB występują wzdłuż całego odcinka.
		463	Przekroczenia w zakresie od 1 dB do 10 dB występują wzdłuż całego odcinka.	Przekroczenia w zakresie od 1 dB do 5 dB występują wzdłuż całego odcinka.
7.	strzelecki	426	Przekroczenia w zakresie od 1dB do 5 dB występują wzdłuż całego odcinka i sięgają jednego budynku szkolnego (Matejki 1). Przekroczenia w zakresie od 5,1 dB do 10 dB nie sięgają zabudowy chronionej.	Przekroczenia w zakresie od 1 dB do 5 dB sięgają 3 budynków chronionych.

Źródło: Program ochrony środowiska przed hałasem dla województwa opolskiego (Dz. Urz. Woj. Op. z dnia 5 czerwca 2024 r. poz. 1577)

Tabela 11. Tereny wymagające podjęcia działań ograniczających poziom hałasu w środowisku w otoczeniu dróg krajowych

L.p.	Powiat	Tereny zagrożone hałasem
1.	brzeski	W przypadku drogi krajowej nr 39, tereny zagrożone hałasem występują wzdłuż miejscowości Żłobizna, Brzeg oraz w mniejszym stopniu w miejscowości Pisarzowice. Największe zasięgi izolinii określające przekroczenia dopuszczalnego poziomu hałasu występują w okolicy ul. Wiedeńskiej w m. Brzeg. W przypadku drogi krajowej nr 94, tereny zagrożone hałasem występują wzdłuż miejscowości Zielęcice oraz w większym stopniu w miejscowości Brzeg. Największe zasięgi izolinii określające przekroczenia dopuszczalnego poziomu hałasu występują w okolicy ul. Słonecznej w m. Skarbimierz. W przypadku autostrady A4 nie występują tereny zagrożone hałasem w powiecie brzeskim.
2.	kędzierzyńsko-kozielski	W przypadku drogi krajowej nr 40 tereny zagrożone hałasem występują wzdłuż miejscowości Kędzierzyn-Koźle, Stara Blachownia oraz w miejscowości Sławęcice. Największe zasięgi izolinii określające przekroczenia dopuszczalnego poziomu hałasu występują w okolicy ul. Gojawczyńskiej na osiedlu Sławęcice. W przypadku drogi krajowej nr 40b tereny zagrożone hałasem występują wzdłuż Koźła. Największe zasięgi izolinii określające przekroczenia dopuszczalnego poziomu hałasu występują w okolicy ul. Raciborskiej w Koźlu. W przypadku drogi krajowej nr 45 tereny zagrożone hałasem występują wzdłuż miejscowości Większyce oraz w miejscowości Reńska Wieś. Największe zasięgi izolinii określające przekroczenia dopuszczalnego poziomu hałasu występują w okolicy ul. Księżycowej w m. Większyce.
3.	kluczborski	W przypadku drogi krajowej nr 11, tereny zagrożone hałasem występują wzdłuż miejscowości Byczyna, Biskupice, Sarnów, Krzywizna, Gotartów oraz w miejscowości Kluczbork. Największe zasięgi izolinii określające przekroczenia dopuszczalnego poziomu hałasu występują w okolicy ul. Rożnowskiej w m. Krzywizna. W przypadku drogi krajowej nr 42, tereny zagrożone hałasem występują wzdłuż miejscowości Kluczbork. Największe zasięgi izolinii określające przekroczenia dopuszczalnego poziomu hałasu występują w okolicy ul. Byczyńskiej w Kluczborku. W przypadku drogi krajowej nr 45, tereny zagrożone hałasem występują wzdłuż miejscowości Kluczbork oraz w Ligota Górna. Największe zasięgi izolinii określające przekroczenia dopuszczalnego poziomu hałasu występują w okolicy ul. Gorzowskiej w m. Ligota Górna.
4.	krapkowicki	W przypadku drogi krajowej nr 45, tereny zagrożone hałasem występują wzdłuż miejscowości Dąbrówka Górna, Gwoździce oraz w miejscowości Krapkowice. Największe zasięgi izolinii określające przekroczenia dopuszczalnego poziomu hałasu występują w okolicy ul. Dolnej w m. Gwoździce. W przypadku autostrady A4, tereny zagrożone hałasem występują wzdłuż miejscowości Dąbrówka Górna, Rogów Opolski, Odrowąż, Krapkowice, Gogolin oraz w Zakrzowie. Największe zasięgi izolinii określające przekroczenia dopuszczalnego poziomu hałasu występują w okolicy ul. Stawowej w m. Zakrzów.
5.	namysłowski	W przypadku drogi krajowej nr 39, tereny zagrożone hałasem występują wzdłuż miejscowości Namysłów. Największe zasięgi izolinii określające przekroczenia dopuszczalnego poziomu hałasu występują w okolicy ul. Lwowskiej w m. Namysłów.
6.	nyski	W przypadku drogi krajowej nr 46, tereny zagrożone hałasem występują wzdłuż miejscowości Paczków, Stary Paczków, Otmuchów, Wójcice, Goświnowice, Nysa, Hanuszów, Strobice oraz Pakosławice. Największe zasięgi izolinii określające

L.p.	Powiat	Tereny zagrożone hałasem
		przekroczenia dopuszczalnego poziomu hałasu występują w okolicy ul. Mostowej w m. Otmuchów. W przypadku drogi krajowej nr 46c, tereny zagrożone hałasem występują wzdłuż miejscowości Otmuchów. Największe zasięgi izolinii określające przekroczenia dopuszczalnego poziomu hałasu występują w okolicy ul. Wałowej w m. Otmuchów.
7.	oleski	W przypadku drogi krajowej nr 11 tereny zagrożone hałasem występują wzdłuż miejscowości Olesno. Największe zasięgi izolinii określające przekroczenia dopuszczalnego poziomu hałasu występują w okolicy ul. Małe Przedmieście w m. Olesno. W przypadku drogi krajowej nr 42 tereny zagrożone hałasem występują wzdłuż miejscowości Gorzów Śląski, Praszka, Rudniki, Jaworek oraz Jaworzno. Największe zasięgi izolinii określające przekroczenia dopuszczalnego poziomu hałasu występują w okolicy m. Jaworek.

Źródło: Program ochrony środowiska przed hałasem dla województwa opolskiego (Dz. Urz. Woj. Op. z dnia 5 czerwca 2024 r. poz. 1577)

Główne linie kolejowe położone poza granicami Opola

W granicach województwa opolskiego jedyną linią kolejową o natężeniu ruchu spełniającym kryterium przewidzianym dla głównych linii kolejowych jest linia nr 132 łącząca Wrocław z Bytomiem, ale wyłącznie na odcinku od zachodniej granicy województwa opolskiego do zachodniej granicy Opola. Odcinek ten przebiega przez powiaty: brzeski i opolski.

Tabela 12. Tereny wymagające podjęcia działań ograniczających poziom hałasu w środowisku w otoczeniu linii kolejowych

L.p.	Powiat	Tereny zagrożone hałasem
1.	brzeski	W przypadku linii kolejowej 132, tereny zagrożone największym hałasem (10 - 15 dB) występują w miejscowościach Łosiów, Brzeg. Są to niewielkie tereny, ograniczające się głównie do posesji sąsiadujących z linią kolejową. Na terenie wyżej wymienionych miejscowości oraz dodatkowo w Lewinie Brzeskim występują także przekroczenia rzędu 5 - 10 dB. Najmniejsze przekroczenia w przedziale 1 - 5 dB występują dość powszechnie na wspomnianych powyżej terenach
2.	opolski	W przypadku linii kolejowej 132, tereny zagrożone największym hałasem (10 - 15 dB) występują w miejscowościach Dąbrowa Niemodlińska, Chróścina Opolska i Mechnice. Są to niewielkie tereny, ograniczające się głównie do posesji sąsiadujących z linią kolejową. Na terenie wyżej wymienionych miejscowości oraz dodatkowo w Ciepeliowicach występują także przekroczenia rzędu 5 - 10 dB. Najmniejsze przekroczenia w przedziale 1 - 5 dB występują dość powszechnie na wspomnianych powyżej terenach.

Źródło: Program ochrony środowiska przed hałasem dla województwa opolskiego (Dz. Urz. Woj. Op. z dnia 5 czerwca 2024 r. poz. 1577)

3.2.2. Planowany efekt działań wynikających z Programu ochrony środowiska przed hałasem dla województwa opolskiego

Przewiduje się, iż w wyniku działań ujętych bieżącym programem ochrony środowiska przed hałasem, nastąpi zmniejszenie liczby osób dotkniętych szkodliwym skutkiem oddziaływania akustyczne o szacowane poziomy wymienione poniżej.

- zmniejszenie liczby osób dotkniętych szkodliwym skutkiem oddziaływania hałasu w postaci znacznej uciążliwości

Tabela 13. Szacunkowe zmniejszenie liczby osób dotkniętych szkodliwym skutkiem hałasu w postaci znacznej uciążliwości w otoczeniu dróg krajowych z podziałem na powiaty

L.p.	Teryt	Powiat	Wartość $NH_{HA,drogi}^{SHM}$	Wartość $N_{HA,drogi}^{POH}$	Wartość $R_{HA,drogi}$
1	1601	brzeski	820	669	151
2	1603	kędzierzyńsko-kozielski	377	243	134
3	1604	kluczborski	241	167	75
4	1605	krapkowicki	455	450	5
5	1606	namysłowski	540	491	49
6	1607	nyski	251	223	28
7	1608	oleski	544	332	212
8	1609	opolski	795	627	168
9	1610	prudnicki	1076	1021	55
10	1611	strzelecki	775	592	183

Źródło: Program ochrony środowiska przed hałasem dla województwa opolskiego (Dz. Urz. Woj. Op. z dnia 5 czerwca 2024 r. poz. 1577)

Tabela 14. Szacunkowe zmniejszenie liczby osób dotkniętych szkodliwym skutkiem hałasu w postaci znacznej uciążliwości w otoczeniu dróg wojewódzkich z podziałem na powiaty

L.p.	Teryt	Powiat	Wartość $NH_{HA,drogi}^{SHM}$	Wartość $N_{HA,drogi}^{POH}$	Wartość $R_{HA,drogi}$
1	1605	krapkowicki	340	168	172
2	1609	opolski	187	149	38
3	1607	nyski	533	368	165

Źródło: Program ochrony środowiska przed hałasem dla województwa opolskiego (Dz. Urz. Woj. Op. z dnia 5 czerwca 2024 r. poz. 1577)

Tabela 15. Szacunkowe zmniejszenie liczby osób dotkniętych szkodliwym skutkiem w postaci znacznej uciążliwości w Opolu dla dróg z podziałem na dzielnice.

L.p.	Obręb Opola	Wartość $NH_{HA,drogi}^{SHM}$	Wartość $N_{HA,drogi}^{POH}$	Wartość $R_{HA,drogi}$
1	Gosławice	385	368	16
2	Groszowice	25	25	0
3	Kolonia Gosławicka	46	44	2
4	Nowa Wieś Królewska	214	214	0
5	Opole Centrum	2897	2759	139
6	Półwieś	66	66	0
7	Szczepanowice	418	395	23
8	Zakrzów	125	124	1

Źródło: Program ochrony środowiska przed hałasem dla województwa opolskiego (Dz. Urz. Woj. Op. z dnia 5 czerwca 2024 r. poz. 1577)

Tabela 16. Szacunkowe zmniejszenie liczby osób dotkniętych szkodliwym skutkiem w postaci znacznej uciążliwości w Opolu dla kolei.

L.p.	Teryt	Miasto	Wartość $NH_{HA,kolej}^{SHM}$	Wartość $N_{HA,kolej}^{POH}$	Wartość $R_{HA,kolej}$
1	1661	Opole	48	37	11

Źródło: Program ochrony środowiska przed hałasem dla województwa opolskiego (Dz. Urz. Woj. Op. z dnia 5 czerwca 2024 r. poz. 1577).

Tabela 17. Szacunkowe zmniejszenie liczby osób dotkniętych szkodliwym skutkiem w postaci znacznej uciążliwości w powiatach, gdzie po linii kolejowej przejeżdża ponad 30000 pociągów rocznie.

L.p.	Teryt	Miasto	Wartość $NH_{HA,kolej}^{SHM}$	Wartość $N_{HA,kolej}^{POH}$	Wartość $R_{HA,kolej}$
1	1601	Brzeg	1546	861	685

Źródło: Program ochrony środowiska przed hałasem dla województwa opolskiego (Dz. Urz. Woj. Op. z dnia 5 czerwca 2024 r. poz. 1577)

- **zmniejszenie liczby osób dotkniętych szkodliwym skutkiem oddziaływania hałasu w postaci znacznych zaburzeń snu**

Zmniejszenie liczby osób dotkniętych szkodliwym skutkiem oddziaływania hałasu w postaci znacznych zaburzeń snu obliczono zgodnie ze wzorem określonym w załączniku nr 2 do rozporządzenia zawartego w Dz. U. z 2024 poz. 271.

Tabela 18. Szacunkowe zmniejszenie liczby osób dotkniętych szkodliwym skutkiem hałasu w postaci znacznych zaburzeń snu w otoczeniu dróg krajowych, z podziałem na powiaty

L.p.	Teryt	Powiat	Wartość $NH_{HSD,drogi}^{SHM}$	Wartość $N_{HSD,drogi}^{POH}$	Wartość $R_{HSD,drogi}$
1	1601	brzeski	604	514	90
2	1603	kędzierzyńsko-kozielski	281	181	99
3	1604	kluczborski	152	113	40
4	1605	krapkowicki	309	304	5
5	1606	namysłowski	378	355	23
6	1607	nyski	174	159	15
7	1608	olecki	365	230	135
8	1609	opolski	490	394	96
9	1610	prudnicki	667	637	30
10	1611	strzelecki	533	398	135

Źródło: Program ochrony środowiska przed hałasem dla województwa opolskiego (Dz. Urz. Woj. Op. z dnia 5 czerwca 2024 r. poz. 1577)

Tabela 19. Szacunkowe zmniejszenie liczby osób dotkniętych szkodliwym skutkiem hałasu w postaci znacznych zaburzeń snu w otoczeniu dróg wojewódzkich, z podziałem na powiaty

L.p.	Teryt	Powiat	Wartość $NH_{HSD,drogi}^{SHM}$	Wartość $N_{HSD,drogi}^{POH}$	Wartość $R_{HSD,drogi}$
1	1605	krapkowicki	242	117	125
2	1609	opolski	151	124	27
3	1607	nyski	405	332	74

Źródło: Program ochrony środowiska przed hałasem dla województwa opolskiego (Dz. Urz. Woj. Op. z dnia 5 czerwca 2024 r. poz. 1577)

Tabela 20. Szacunkowe zmniejszenie liczby osób dotkniętych szkodliwym skutkiem w postaci znacznych zaburzeń snu w Opolu dla dróg z podziałem na obręb.

L.p.	Obręb Opola	Wartość $NH_{HSD,drogi}^{SHM}$	Wartość $N_{HSD,drogi}^{POH}$	Wartość $R_{HSD,drogi}$
1	Gosławice	227	217	10
2	Groszowice	14	14	0
3	Kolonia Gosławicka	27	26	1
4	Nowa Wieś Królewska	62	47	14
5	Opole Centrum	1678	1607	71

L.p.	Obręb Opola	Wartość $NH_{HSD,drogi}^{SHM}$	Wartość $N_{HSD,drogi}^{POH}$	Wartość $R_{HSD,drogi}$
6	Półwieś	38	38	0
7	Szczepanowice	238	230	8
8	Zakrzów	72	71	1

Źródło: Program ochrony środowiska przed hałasem dla województwa opolskiego (Dz. Urz. Woj. Op. z dnia 5 czerwca 2024 r. poz. 1577)

Tabela 21. Szacunkowe zmniejszenie liczby osób dotkniętych szkodliwym skutkiem hałasu w postaci znaczących zaburzeń snu w Opolu dla kolei.

L.p.	Teryt	Miasto	Wartość $NH_{HSD,kolej}^{SHM}$	Wartość $N_{HSD,kolej}^{POH}$	Wartość $R_{HSD,kolej}$
1	1661	Opole	25	19	6

Źródło: Program ochrony środowiska przed hałasem dla województwa opolskiego (Dz. Urz. Woj. Op. z dnia 5 czerwca 2024 r. poz. 1577)

Tabela 22. Szacunkowe zmniejszenie liczby osób dotkniętych szkodliwym skutkiem w postaci znacznego zaburzenia snu w powiatach, gdzie po linii kolejowej przejeżdża ponad 30000 pociągów rocznie.

L.p.	Teryt	Miasto	Wartość $NH_{HSD,kolej}^{SHM}$	Wartość $N_{HSD,kolej}^{POH}$	Wartość $R_{HSD,kolej}$
1	1601	brzeski	788	409	379

Źródło: Program ochrony środowiska przed hałasem dla województwa opolskiego (Dz. Urz. Woj. Op. z dnia 5 czerwca 2024 r. poz. 1577)

- **zmniejszenie liczby osób dotkniętych szkodliwym skutkiem oddziaływania hałasu w postaci choroby niedokrwiennej serca wskutek oddziaływania hałasu drogowego**

Zmniejszenie liczby osób dotkniętych szkodliwym skutkiem oddziaływania hałasu w postaci choroby niedokrwiennej serca wskutek oddziaływania hałasu drogowego obliczono zgodnie ze wzorem określonym w załączniku nr 3 do rozporządzenia zawartego w Dz. U. z 2024 poz. 271.

Tabela 23. Szacunkowe zmniejszenie liczby osób dotkniętych szkodliwym skutkiem hałasu w postaci choroby niedokrwiennej serca w otoczeniu dróg krajowych z podziałem na powiaty

L.p.	Teryt	Powiat	Wartość $NH_{IHD,drogi}^{SHM}$	Wartość $N_{IHD,drogi}^{POH}$	Wartość $R_{IHD,drogi}$
1	1601	brzeski	0,8	0,7	0,1
2	1603	kędzierzyńsko-kozielski	0,5	0,3	0,2
3	1604	kluczborski	0,2	0,1	0,1
4	1605	krapkowicki	0,3	0,3	0,0
5	1606	namysłowski	0,3	0,2	0,1
6	1607	nyski	0,3	0,2	0,1
7	1608	oleski	0,4	0,2	0,2
8	1609	opolski	0,7	0,6	0,1
9	1610	prudnicki	0,5	0,4	0,1
10	1611	strzelecki	0,7	0,5	0,2

Źródło: Program ochrony środowiska przed hałasem dla województwa opolskiego (Dz. Urz. Woj. Op. z dnia 5 czerwca 2024 r. poz. 1577)

Tabela 24. Szacunkowe zmniejszenie liczby osób dotkniętych szkodliwym skutkiem hałasu w postaci choroby niedokrwiennej serca w otoczeniu dróg wojewódzkich z podziałem na powiaty

L.p.	Teryt	Powiat	Wartość $NH_{IHD,drogi}^{SHM}$	Wartość $N_{IHD,drogi}^{POH}$	Wartość $R_{IHD,drogi}$
1	1605	krapkowicki	0,3	0,1	0,2
2	1609	opolski	0,7	0,5	0,2
3	1607	nyski	0,2	0,2	0

Źródło: Program ochrony środowiska przed hałasem dla województwa opolskiego (Dz. Urz. Woj. Op. z dnia 5 czerwca 2024 r. poz. 1577)

Dla miasta Opola wskaźnik szkodliwego skutku zdrowotnego w postaci choroby niedokrwiennej serca z podziałem na dzielnice zmienia się w niezauważalny sposób, dlatego przedstawiono dane dla całego miasta.

Tabela 25. Szacunkowe zmniejszenie liczby osób dotkniętych szkodliwym skutkiem hałasu w chorobie niedokrwiennej serca w Opolu

L.p.	Teryt	Miasto	Wartość $NH_{IHD,drogi}^{SHM}$	Wartość $N_{IHD,drogi}^{POH}$	Wartość $R_{IHD,drogi}$
1	1661	Opole	2,8	2,7	0,1

Źródło: Program ochrony środowiska przed hałasem dla województwa opolskiego (Dz. Urz. Woj. Op. z dnia 5 czerwca 2024 r. poz. 1577)

W ramach Państwowego Monitoringu Środowiska – PMŚ, realizowanego przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska – GIOŚ, w roku 2023 badania hałasu drogowego krótkookresowego (brak dostępnych danych PMŚ/GIOŚ za rok 2024) zostały przeprowadzone w 6 punktach pomiarowych zlokalizowanych na obszarze miejscowości: Gogolin, Wierzbie i Stradunia. Pomiaru były wykonywane całodobowo, w sposób ciągły, z podziałem na porę dnia (6:00 – 22:00) i porę nocy (22:00 – 6:00). Punkty pomiarowe zostały usytuowane w odległości 10 m od drogi, na wysokości 4 m nad poziomem terenu. Na podstawie wykonanych badań określono równoważny poziom dźwięku dla pory dnia (LA_{eqD}) oraz pory nocy (LA_{eqN}). Dopuszczalny poziom dźwięku został przekroczony w 4 punktach, w miejscowościach Wierzbie oraz Stradunia, zarówno w porze dnia, jak i nocy. W pozostałych punktach pomiarowych nie odnotowano przekroczeń.

W ramach Państwowego Monitoringu Środowiska – PMŚ, realizowanego przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska – GIOŚ, w roku 2023 badania hałasu drogowego długookresowego (brak dostępnych danych PMŚ/GIOŚ za rok 2024) zostały wykonane w 2 punktach pomiarowych na terenie miejscowości Gogolin, przy ul. Krapkowickiej i Strzeleckiej. Lokalizacje zostały wyznaczone przy drodze wojewódzkiej, w odległości 10 m od krawędzi jezdni, na wysokości 4 m nad poziomem terenu. Pomiaru były prowadzone przez 3 doby w porze wiosennej, 2 doby w porze letniej oraz 3 doby w porze jesienno-zimowej, z podziałem na porę dnia, wieczoru i nocy. W każdej sesji pomiarowej wykonano jeden całodobowy pomiar podczas weekendu. W punkcie pomiarowym zlokalizowanym w Gogolinie przy ul. Krapkowickiej zarejestrowano przekroczenie średniego długookresowego dopuszczalnego poziomu hałasu dla wszystkich dób w roku obejmujących porę dnia, nocy i wieczoru ($LDWN$) w wysokości 0,7 dB, a także dla wszystkich pór nocy w roku (LN) w wysokości 1,0 dB. W punkcie przy ul. Strzeleckiej nie odnotowano ponadnormatywnych poziomów hałasu.

W ramach Państwowego Monitoringu Środowiska – PMŚ, realizowanego przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska – GIOŚ, w roku 2023 badania hałasu kolejowego (brak dostępnych danych

PMŚ/GIOŚ za rok 2024) zostały przeprowadzone w 1 punkcie pomiarowym. Został on zlokalizowany w Gogolinie przy ul. Kościelnej. Pomiary były prowadzone całą dobę z podziałem na porę dnia (6:00 – 22:00) i porę nocy (22:00 – 6:00). Wartość równoważnego poziomu dźwięku została wyznaczona z wykorzystaniem procedury pomiarów poziomu ekspozycyjnego dźwięku w odniesieniu do pojedynczych zdarzeń akustycznych, polegających na przejazdach: pociągów pasażerskich dalekobieżnych i regionalnych, pociągów towarowych oraz pojazdów innych. Dopuszczalny poziom dźwięku nie został przekroczony.

3.2.1 Ocena realizacji zadań własnych w obszarze ochrona przed hałasem

W obszarze interwencji „ochrona przed hałasem” w okresie sprawozdawczym zrealizowano 4 zadania własne ujęte w Programie (wydatkowano na ten cel łącznie - 20 746 539,21 zł.). Zrealizowano również 31 zadań dodatkowych (wydatkowano na ten cel łącznie - 316 153 039,02 zł.). Wszystkie inwestycje własne polegały na rozbudowie i modernizacji dróg przez Wojewódzki Zarząd Dróg w Opolu.

Tabela 26. Stopień realizacji zaplanowanych zadań własnych w zakresie interwencji „ochrona przed hałasem” w latach 2023-2024

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Zakładany termin realizacji	Stopień realizacji Z/N/Cz*	Przedsięwzięcia			Uwagi
					Faktyczny termin realizacji	Koszt zadania w latach 2023 - 2024 w [zł]	Źródła finansowania	
1.	Ochrona przed hałasem	Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 416 na odc. Ściborowice – Kórnicza w km od 6+550 do 8+450	2022-2023	Z	2025	5 434 844,50	RPO WO 2014-2020 Środki własne	
2.	Ochrona przed hałasem	Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 416 w miejscowości Kietrz do granicy województwa	2021-2023	Z	2023	7 419 740,22	RPO WO 2014-2020 Środki własne	
3.	Ochrona przed hałasem	Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 414 na odcinku Prószków – Przysiecz od km 19+069,75 – 21+058,7 oraz drogi wojewódzkiej nr 429 od km 15+106,55 do 15+483,00	2021-2023	Z	2023	2 355 250,66	RPO WO 2014-2020 Środki własne	
4.	Ochrona przed hałasem	Poprawa połączenia południowej części Województwa Opolskiego z autostradą A4. Rozbudowa drogi nr 408 w m. Ortowice w km 12+193,92 – 14+300	2021-2022	Z	2023	5 536 703,83	RPO WO 2014-2020 Środki własne	
5.	Ochrona przed hałasem	Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 901 na odcinku Zawadzkie – Żędowice	2022-2023	Z	2023	34 092 904,73	Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych Środki własne	Zadanie dodatkowe nieuwjęte w POŚ.
6	Ochrona przed hałasem	Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 408 na odc. Kędzierzyn-Koźle-Brzeźce	2023-2024	Z	2024	3 258 287,89	FEO 2021 - 2027 Środki własne	Zadanie dodatkowe nieuwjęte w POŚ.
7	Ochrona przed hałasem	Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 423 w miejscowości Zdieszowice	2022-2023	Z	2023	13 645 085,30	FEO 2021 - 2027 Środki własne	Zadanie dodatkowe nieuwjęte w POŚ.
8	Ochrona przed hałasem	Rozbudowa DW nr 429 w m. Prószków	2022-2023	Z	2023	19 010 637,01	Środki własne	Zadanie dodatkowe nieuwjęte w POŚ.

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Zakładany termin realizacji	Stopień realizacji Z/N/Cz*	Przedsięwzięcia			Uwagi
					Faktyczny termin realizacji	Koszt zadania w latach 2023 - 2024 w [zł]	Źródła finansowania	
9	Ochrona przed hałasem	Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 405 na odcinku Wydrowice- Tułowice Małe	2023-2024	Z	2023	6 990 201,63	Subwencja mostowa Środki gminne Środki własne	Zadanie dodatkowe nieujęte w POŚ.
10	Ochrona przed hałasem	Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 411 w miejscowości Przełęk	2023-2024	Z	2024	17 643 792,16	FEO 2021 - 2027 Środki własne	Zadanie dodatkowe nieujęte w POŚ.
11	Ochrona przed hałasem	Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 463 w miejscowości Kadłub Turawski	2023-2024	Z	2024	10 650 404,02	FEO 2021 - 2027 Środki własne	Zadanie dodatkowe nieujęte w POŚ.
12	Ochrona przed hałasem	Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 454 w miejscowości Krogulna	2023-2024	Z	2024	22 875 916,88	FEO 2021 - 2027 Środki własne	Zadanie dodatkowe nieujęte w POŚ.
13	Ochrona przed hałasem	Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 901 na odcinku Żędowice-Kielcza	2023-2024	Z	2024	16 042 030,92	FEO 2021 - 2027 Budżet państwa Środki własne	Zadanie dodatkowe nieujęte w POŚ.
14	Ochrona przed hałasem	Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 420 na odc. Pilszcz - granica państwa	2023-2025	Z	2025	6 688 680,69	Interreg Czechy - Polska Środki własne	Zadanie dodatkowe nieujęte w POŚ.
15	Ochrona przed hałasem	Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 462 na odcinku Stobrawa – Kopanie – Łosiów – Pogorzela – Krzyżowice	2023-2024	Z	2024	47 930 084,29	Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg	Zadanie dodatkowe nieujęte w POŚ.
16	Ochrona przed hałasem	Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 459 w m. Żelazna	2023-2024	Z	2024	2 133 005,07	Rządowy Fundusz Polski Ład	Zadanie dodatkowe nieujęte w POŚ.

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Zakładany termin realizacji	Stopień realizacji Z/N/Cz*	Przedsięwzięcia			Uwagi
					Faktyczny termin realizacji	Koszt zadania w latach 2023 - 2024 w [zł]	Źródła finansowania	
17	Ochrona przed hałasem	Rozbudowa skrzyżowań w ciągu drogi wojewódzkiej nr 463 w m. Ozimek	2024	Z	2024	4 731 395,51	Środki gminne Środki własne	Zadanie dodatkowe nieujęte w POŚ.
18	Ochrona przed hałasem	Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 416 w m. Nowy Dwór Prudnicki	2024	Z	2024	3 791 427,89	Środki własne	Zadanie dodatkowe nieujęte w POŚ.
19	Ochrona przed hałasem	Przebudowa obiektu mostowego w ciągu drogi wojewódzkiej nr 461 w m. Dąbrówka Łubniańska	2024	Z	2024	9 714 166,90	Subwencja ogólna Środki własne	Zadanie dodatkowe nieujęte w POŚ.
20	Ochrona przed hałasem	Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 454 na odcinku Kup – Ładza	2024 - 2025	Cz		7 549 913,41	FEO 2021 - 2027 Środki własne	Zadanie dodatkowe nieujęte w POŚ.
21	Ochrona przed hałasem	Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 487 wraz ze zmianą jej przebiegu w m. Olesno	2024 - 2026	Cz		999 128,04	FEO 2021 - 2027 Środki własne	Zadanie dodatkowe nieujęte w POŚ.
22	Ochrona przed hałasem	Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 416 na odcinku Pietna – Ściborowice	2024-2025	Cz		5 536 476,00	FEO 2021 – 2027 Dotacja celowa Środki własne	Zadanie dodatkowe nieujęte w POŚ.
23	Ochrona przed hałasem	Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 429 w m. Polska Nowa Wieś i drogi wojewódzkiej nr 435 od m. Wawelno do DK 46	2023 - 2025	Cz		28 755 561,26	FEO 2021 – 2027 Dotacja celowa Środki własne	Zadanie dodatkowe nieujęte w POŚ.

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Zakładany termin realizacji	Stopień realizacji Z/N/Cz*	Przedsięwzięcia			Uwagi
					Faktyczny termin realizacji	Koszt zadania w latach 2023 - 2024 w [zł]	Źródła finansowania	
24	Ochrona przed hałasem	Modernizacja DW nr 423 na odc. Rozwadza – Zdzieszowice	2023	Z	2023	4 633 797,95	Środki własne	Zadanie dodatkowe nieuwjęte w POŚ.
25	Ochrona przed hałasem	Budowa ścieżki pieszo-rowerowej w ciągu DW 405 w m. Korfantów.	2024	Z	2024	8 572 005,69	Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg Środki własne	Zadanie dodatkowe nieuwjęte w POŚ.
26	Ochrona przed hałasem	Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 494 w zakresie budowy chodnika w m. Wędrynia	2023-2024	Z	2024	10 725 506,59	Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg Środki własne	Zadanie dodatkowe nieuwjęte w POŚ.
27	Ochrona przed hałasem	Budowa chodnika w ciągu drogi wojewódzkiej nr 378 w m. Gnojna - etap II.	2024	Z	2025	5 371 902,77	Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg Środki własne	Zadanie dodatkowe nieuwjęte w POŚ.
28	Ochrona przed hałasem	Budowa chodnika w ciągu drogi wojewódzkiej nr 435 w miejscowości Chróścina w km 19+700÷20+100.	2024	Z	2024	2 440 120,41	Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg Środki własne	Zadanie dodatkowe nieuwjęte w POŚ.
29	Ochrona przed hałasem	Budowa ścieżki pieszo-rowerowej w ciągu drogi wojewódzkiej nr 454 w m. Świerczów	2024	Z	2024	2 167 441,14	Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg Środki własne	Zadanie dodatkowe nieuwjęte w POŚ.
30	Ochrona przed hałasem	Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 416 w zakresie budowy ścieżki pieszo-rowerowej w m. Głubczyce-Sady.	2024	Z	2024	1 402 087,09	Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg Środki własne	Zadanie dodatkowe nieuwjęte w POŚ.

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Zakładany termin realizacji	Stopień realizacji Z/N/Cz*	Przedsięwzięcia			Uwagi
					Faktyczny termin realizacji	Koszt zadania w latach 2023 - 2024 w [zł]	Źródła finansowania	
31	Ochrona przed hałasem	Budowa ścieżki rowerowej wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 411 na odcinku Nysa-Podkamień.	2024	Z	2024	3 770 689,05	Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg Środki własne	Zadanie dodatkowe nieujęte w POŚ.
32	Ochrona przed hałasem	Modernizacja drogi wojewódzkiej nr 454 na odcinku Ziemiełowice-Namysłów	2023	Z	2023	4 601 982,74	Środki własne	Zadanie dodatkowe nieujęte w POŚ.
33	Ochrona przed hałasem	Przebudowa DW nr 457 na odcinku Chróstice-Stare Siołkowice	2023	Z	2023	4 862 248,41	Rządowy Fundusz Polski Ład Środki własne	Zadanie dodatkowe nieujęte w POŚ.
34	Ochrona przed hałasem	Przebudowa skrzyżowania DW nr 426 ul. Kozielskiej z drogą powiatową ul. Dolińską w Strzelcach Opolskich	2023	Z	2023	4 566 247,05	Rządowy Fundusz Polski Ład Środki własne	Zadanie dodatkowe nieujęte w POŚ.
35	Ochrona przed hałasem	Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 408 w m. Brzeźce.	2024-2026	Cz		999 910,53	FEO 2021 - 2027 Środki własne	Zadanie dodatkowe nieujęte w POŚ.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji zebranych od departamentów i jednostek organizacyjnych

Objaśnienia: * Z/N/Cz – Z (realizowane), N (niezrealizowane), Cz (częściowo lub w trakcie realizacji)

3.3 Ochrona przed promieniowaniem niejonizującym

Zgodnie z ustawą POŚ, polami elektromagnetycznymi są pola elektryczne, magnetyczne oraz elektromagnetyczne o częstotliwościach od 0 Hz do 300 GHz, które tworzą zakres promieniowania elektromagnetycznego niejonizującego. Monitoring pól elektromagnetycznych w środowisku prowadzony jest przez Inspekcję Ochrony Środowiska w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska.

W rozporządzeniu Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 15 grudnia 2020 r. w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia okresowych badań poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz. U. 2020 r. poz. 2311) ustalono zasady prowadzenia pomiarów pól elektromagnetycznych, w zakresie pomiarów natężenia składowej elektrycznej pola elektromagnetycznego w przedziale częstotliwości co najmniej od 80 MHz do 40 GHz. Zgodnie z powyższym rozporządzeniem punkty pomiarowe w ramach PMŚ wyznaczono dla stałej sieci monitoringu oraz dla monitoringu badawczego. W ramach stałej sieci monitoringu ustala się punkty pomiarowe w każdym mieście dla dwuletniego cyklu pomiarowego (2023-2024) według zasady:

- poniżej 20 000 mieszkańców - 1 punkt pomiarowy;
- w przedziale od 20 000 do 50 000 mieszkańców - 2 punkty pomiarowe;
- w przedziale powyżej 50 000 do 100 000 mieszkańców - 3 punkty pomiarowe;
- w przedziale powyżej 100 000 do 200 000 mieszkańców - 4 punkty pomiarowe;
- powyżej 200 000 mieszkańców - 4 punkty pomiarowe i 3 punkty pomiarowe na każde rozpoczęte kolejne 100 000 mieszkańców.

W 2024 roku w województwie opolskim, przeprowadzono badania łącznie w 34 punktach pomiarowych. Najwyższą wartość w monitoringu stałym zarejestrowano w punkcie pomiarowym zlokalizowanym w Kluczborku z wynikiem 3,6 V/m. Z kolei 0,7 V/m, jako najwyższą wartość dla monitoringu badawczego zanotowano w punkcie pomiarowym zlokalizowanym w Jemielnicy. Stwierdzić należy, iż wszystkie wyniki pomiarów są znacząco niższe niż minimalny poziom dopuszczalny wynoszący 28 V/m, w związku z tym na terenie województwa opolskiego w 2024 roku nie stwierdzono przekroczenia dopuszczalnych wartości PEM. Ponadto w żadnym punkcie pomiarowym wskaźnik WME nie przekroczył wartości 1.

Tabela 27. Średnie natężenie pola elektromagnetycznego w województwie opolskim w 2024 rok

Rodzaj monitoringu	Średnia arytmetyczna [V/m]
Stać sieć monitoringu	1,10
Monitoring badawczy	0,31
Średnia dla województwa	0,91

Źródło: GIOŚ

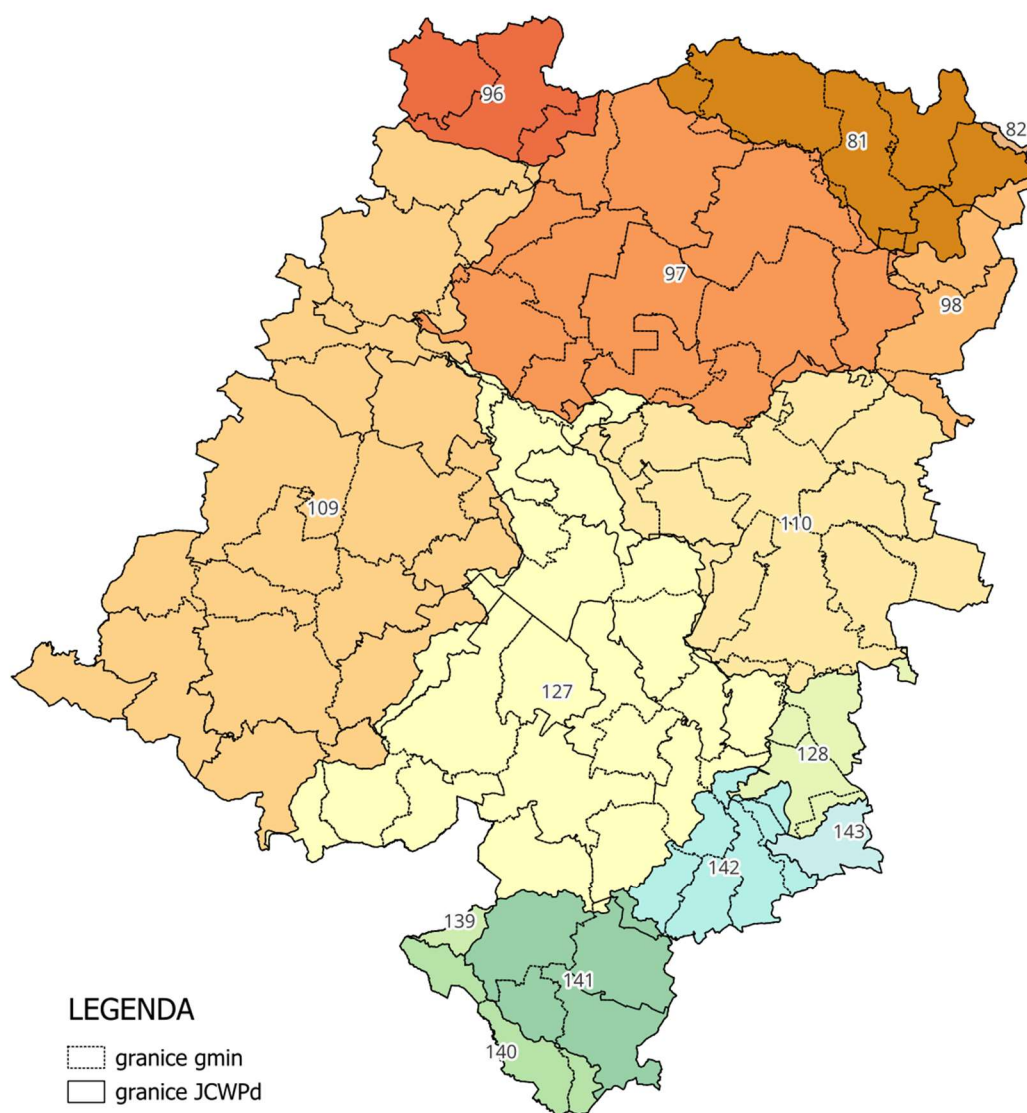
Głównymi źródłami promieniowania elektromagnetycznego w województwie opolskim są instalacje radiokomunikacyjne emitujące promieniowanie elektromagnetyczne. Zgodnie z danymi wskazanymi na portalu www.si2pem.gov.pl (na dzień 16.09.2025 r.), liczba przekazanych stacji bazowych wynosiła 1.196 instalacji, a nadajników telewizyjnych - 4 instalacje. Najwyższe średnie wartości PEM odnotowano na terenach zabudowanych, w centralnych częściach miast. Najniższe z kolei wystąpiły na terenach wiejskich.

3.4 Gospodarowanie wodami i gospodarka wodno-ściekowa

3.4.1 Wody podziemne

Na terenie województwa opolskiego wyróżniono 14 jednolitych części wód podziemnych (JCWPd), z czego tylko jedna w całości zawiera się w obszarze województwa, 9 z nich znajduje się w Regionie Wodnym Górnej Odry, 2 w Regionie Wodnym Środkowej Odry oraz 3 w Regionie Wodnym Warty. W cyklu planistycznym 2022–2027 na obszarze dorzecza Odry wskazano łącznie 21 JCWPd jako zagrożone nieosiągnięciem celów środowiskowych. Na terenie województwa opolskiego są to JCWPd o numerach: 110, 127, 128 i 143.

Rycina 1. Granice jednolitych części wód podziemnych wg podziału na 174 części



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GIOŚ

W 2023 roku na zlecenie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska, w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, przeprowadzono monitoring operacyjny stanu chemicznego wybranych jednolitych części wód podziemnych.

Tabela 28. Klasy jakości wód podziemnych - monitoring operacyjny za rok 2023

Numer JCWPd wg podziału na 174 części	Numer punktu pomiarowego wg MONBADA	Gmina	Miejscowość	Klasa jakości końcowa
110	617	Turawa (gm. wiejska)	Zawada	IV
127	619	Zdzieszowice (gm. miejsko-wiejska)	Zdzieszowice	II
127	631	Biała (gm. miejsko-wiejska)	Łącznik	II
127	1868	Dobrzeń Wielki (gm. wiejska)	Dobrzeń Mały	V
127	2712	Dobrzeń Wielki (gm. wiejska)	Dobrzeń Mały	III
127	370	Opole (gm. miejska)	Wrzoski	III
127	372	Opole (gm. miejska)	Wrzoski	III
127	373	Opole (gm. miejska)	Wrzoski	III
143	365	Bierawa (gm. wiejska)	Stara Kuźnia	III
143	366	Bierawa (gm. wiejska)	Stara Kuźnia	IV
127	1867	Głuchofazy (gm. miejsko-wiejska)	Charbielin	IV
127	1317	Lubrza (gm. wiejska)	Dytmarów	III
127	2656	Gogolin (gm. miejsko-wiejska)	Gogolin	II
127	2659	Leśnica (gm. miejsko-wiejska)	Poręba	III
110	2660	Jemielnica (gm. wiejska)	Jemielnica	IV
110	2661	Ozimek (gm. miejsko-wiejska)	Mnichus	III
110	2662	Dobrodzień (gm. miejsko-wiejska)	Dobrodzień	IV
127	2664	Tarnów Opolski (gm. wiejska)	Tarnów Opolski	IV
127	1230	Krapkowice (gm. miejsko-wiejska)	Krapkowice	II
110	1733	Zawadzkie (gm. miejsko-wiejska)	Zawadzkie	III
110	1325	Zębowice (gm. wiejska)	Zębowice	III
110	1284	Strzelce Opolskie (gm. miejsko-wiejska)	Strzelce Opolskie	III
127	1836	Prószków (gm. miejsko-wiejska)	Jaśkowice	IV
128	1946	Kędzierzyn-Koźle (gm. miejska)	Kędzierzyn - Koźle	III
128	1966	Ujazd (gm. miejsko-wiejska)	Grzeboszowice	IV
110	2084	Chrzastowice (gm. wiejska)	Niwki	III
127	2290	Lubrza (gm. wiejska)	Dobroszewice	III

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Inspekcji Ochrony Środowiska Państwowego Monitoringu Środowiska, 2023

I klasa – wody bardzo dobrej jakości

II klasa – wody dobrej jakości

III klasa – wody zadowalającej jakości

IV klasa – wody niezadowalającej jakości

V klasa – wody złej jakości

W 2024 roku na zlecenie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska, w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, przeprowadzono monitoring diagnostyczny stanu chemicznego wszystkich 174 jednolitych części wód podziemnych.

Tabela 29. Klasy jakości wód podziemnych - monitoring diagnostyczny za rok 2024

Numer JCWPd wg podziału na 174 części	Numer punktu pomiarowego wg MONBADA	Gmina	Miejscowość	Klasa jakości końcowa
110	617	Turawa (gm. wiejska)	Zawada	IV
110	2660	Jemielnica (gm. wiejska)	Jemielnica	IV
110	2661	Ozimek (gm. miejsko-wiejska)	Mnichus	III
110	2662	Dobrodzień (gm. miejsko-wiejska)	Dobrodzień	III
110	1733	Zawadzkie (gm. miejsko-wiejska)	Zawadzkie	IV
110	1325	Zębówice (gm. wiejska)	Zębówice	III
110	1284	Strzelce Opolskie (gm. miejsko-wiejska)	Strzelce Opolskie	III
110	2084	Chrzastowice (gm. wiejska)	Niwki	III
127	619	Zdzieszowice (gm. miejsko-wiejska)	Zdzieszowice	II
127	631	Biała (gm. miejsko-wiejska)	Łącznik	III
127	1868	Dobrzeń Wielki (gm. wiejska)	Dobrzeń Mały	V
127	2712	Dobrzeń Wielki (gm. wiejska)	Dobrzeń Mały	II
127	370	Opole (gm. miejska)	Wrzoski	III
127	372	Opole (gm. miejska)	Wrzoski	III
127	373	Opole (gm. miejska)	Wrzoski	III
127	1867	Głucholazy (gm. miejsko-wiejska)	Charbielin	IV
127	1317	Lubrza (gm. wiejska)	Dytmarów	III
127	2656	Gogolin (gm. miejsko-wiejska)	Gogolin	II
127	2659	Leśnica (gm. miejsko-wiejska)	Poręba	III
127	2664	Tarnów Opolski (gm. wiejska)	Tarnów Opolski	IV
127	1230	Krapkowice (gm. miejsko-wiejska)	Krapkowice	II
127	1836	Prószków (gm. miejsko-wiejska)	Jaśkowice	IV
127	2290	Lubrza (gm. wiejska)	Dobroszewice	III
128	1946	Kędzierzyn-Koźle (gm. miejska)	Kędzierzyn - Koźle	III
128	1966	Ujazd (gm. miejsko-wiejska)	Grzeboszowice	IV
143	365	Bierawa (gm. wiejska)	Stara Kuźnia	II
143	366	Bierawa (gm. wiejska)	Stara Kuźnia	IV

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych IOŚ Państwowego Monitoringu Środowiska, 2024

W kilku przypadkach obserwowano obniżenie klasy jakości wód na poszczególnych punktach monitoringowych. W JCWPd o numerze 114 w punkcie pomiarowym w Łączniku nastąpił spadek jakości wód z klasy II do klasy III. W przypadku JCWPd o numerze 116 w punkcie pomiarowym w Zawadzkim z klasy III do klasy IV. W dwóch punktach pomiarowych w Dobrodzieniu oraz Dobrzeniu

Małym nastąpiła poprawa jakości wód, odpowiednio z IV do III oraz z III do II. W JCWPd 129 w Bierawie, na jednym z punktów pomiarowych nastąpiła poprawa jakości wód podziemnych z klasy III do klasy II.

W 2023 roku Państwowy Instytut Geologiczny na zlecenie Głównego Inspektora Ochrony Środowiska opracował raport opisujący stan jednolitych części wód powierzchniowych. Zgodnie z raportem analiza tendencji zmian stężeń wskaźników fizykochemicznych wykazała, że nadal na obszarze 3 JCWPd (110, 127, 143) występuje ryzyko nieosiągnięcia celu środowiskowego na lata 2022-2027. W przypadku JCWPd nr 127 przy utrzymującym się znaczącym zanieczyszczeniu azotanami wykazano, że w kolejnych latach może nastąpić odwrócenie tendencji wzrostowej.

W przypadku analizy ogólnego stanu chemicznego w JCWPd nr 139 nie stwierdzono przekroczeń wartości progowych w punktach pomiarowych zlokalizowanych na jego obszarze co oznacza, że mają dobry stan chemiczny. W przypadku JCWPd nr 110, badania prowadzone na jego obszarze wykazały problemy zanieczyszczenia wód podziemnych na terenie gmin graniczących z województwem opolskim tj. Wielowieś (azotany) i Pawonków (fluorki). Na całym obszarze województwa odnotowano dobry stan wód z uwagi na brak przesączania wód słonych.

Podobnie jak w ocenie za 2019 rok nadal przeważają punkty z obserwacjami wahań zwierciadła wód podziemnych w strefie stanów średnich, dlatego do dalszych badań zakwalifikowano 4 obszary tj.: 82,96,109 oraz 143.

Ostateczna ocena stanu chemicznego JCWPd na obszarze dorzecza Odry wykazała stan słaby w dwóch JCWPd, nr 110 oraz 127.

W związku z przyjętą metodologią i oceną ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego na lata 2022-2027, stwierdzono, że **stan jednolitych części wód podziemnych na terenie województwa opolskiego jest dobry poza 3 JCWPd** o numerach 110 (zagrożona chemicznie), 127 (zagrożona chemicznie) oraz 143 (zagrożona ilościowo i chemicznie).

W przypadku JCWPd 110 najbardziej podatny na zanieczyszczenie jest międzymorenowy poziom wodonośny (Q1), który na znacznym obszarze nie jest izolowany od powierzchni terenu. Jednakże zabezpiecza go w znacznym stopniu występowanie na prawie połowie powierzchni (45,7%) ogromnych połaci lasów. Największe zagrożenie zanieczyszczeniem ma miejsce na terenach miast: Opola, Ozimka i Strzelec Opolskich.

W przypadku JCWPd 127 potencjalne zagrożenie wynika z funkcjonujących na jego terenie zakładów przemysłowych. Uwidacznia się tam wzrost zawartości w wodach związków azotu i fosforu. Zagrożeniem dla jakości wód podziemnych może być: intensywne użytkowanie rolnicze, zwłaszcza w części centralnej i zachodniej, oddziaływanie zakładów przemysłowych (Kędzierzyn Koźle, Opole, Krapkowice), zakłady przemysłu cementowego, chemicznego i elektromaszynowego.

W przypadku JCWPd 143 zagrożeniem dla jakości wód podziemnych jest intensywna eksploatacja, w tym odwodnienia wyrobisk górniczych powodujące nadmierne wykorzystanie zasobów dostępnych do zagospodarowania, jak również zrzuty ścieków i kwaśnych wód kopalnianych. Jednakże zagrożenie dotyczy przede wszystkim terenu województwa śląskiego.

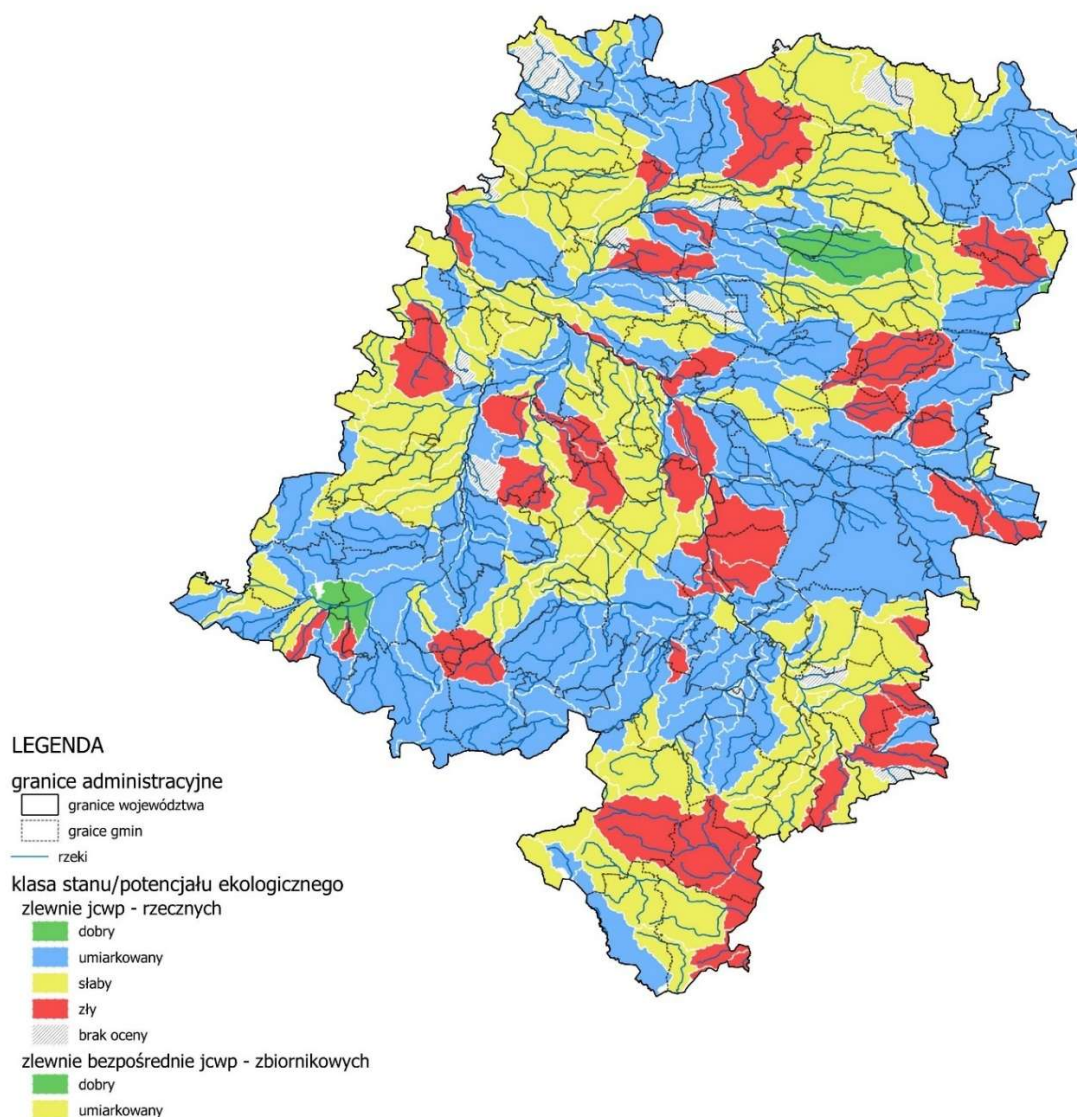
3.4.2 Wody powierzchniowe

Ocenę stanu wód powierzchniowych wykonuje się w odniesieniu do jednolitych części wód powierzchniowych na podstawie wyników klasyfikacji stanu lub potencjału ekologicznego w przypadku silnie zmienionych jednolitych części wód powierzchniowych oraz stanu chemicznego uzyskanego w reprezentatywnym punkcie pomiarowo-kontrolnym. Ostateczna ocena stanu jednolitej części wód determinowana jest zawsze przez gorszy z uzyskanych stanów.

W 2024 roku na podstawie monitoringu stanu/potencjału ekologicznego wykazano:

- dobry stan ekologiczny w 2 JCWP,
- umiarkowany stan ekologiczny w 64 JCWP,
- umiarkowany potencjał ekologiczny w 17 silnie zmienionych JCWP,
- słaby stan ekologiczny w 43 JCWP,
- słaby potencjał ekologiczny w 16 silnie zmienionych JCWP,
- zły stan ekologiczny w 27 JCWP,
- zły potencjał ekologiczny w 10 silnie zmienionych JCWP.

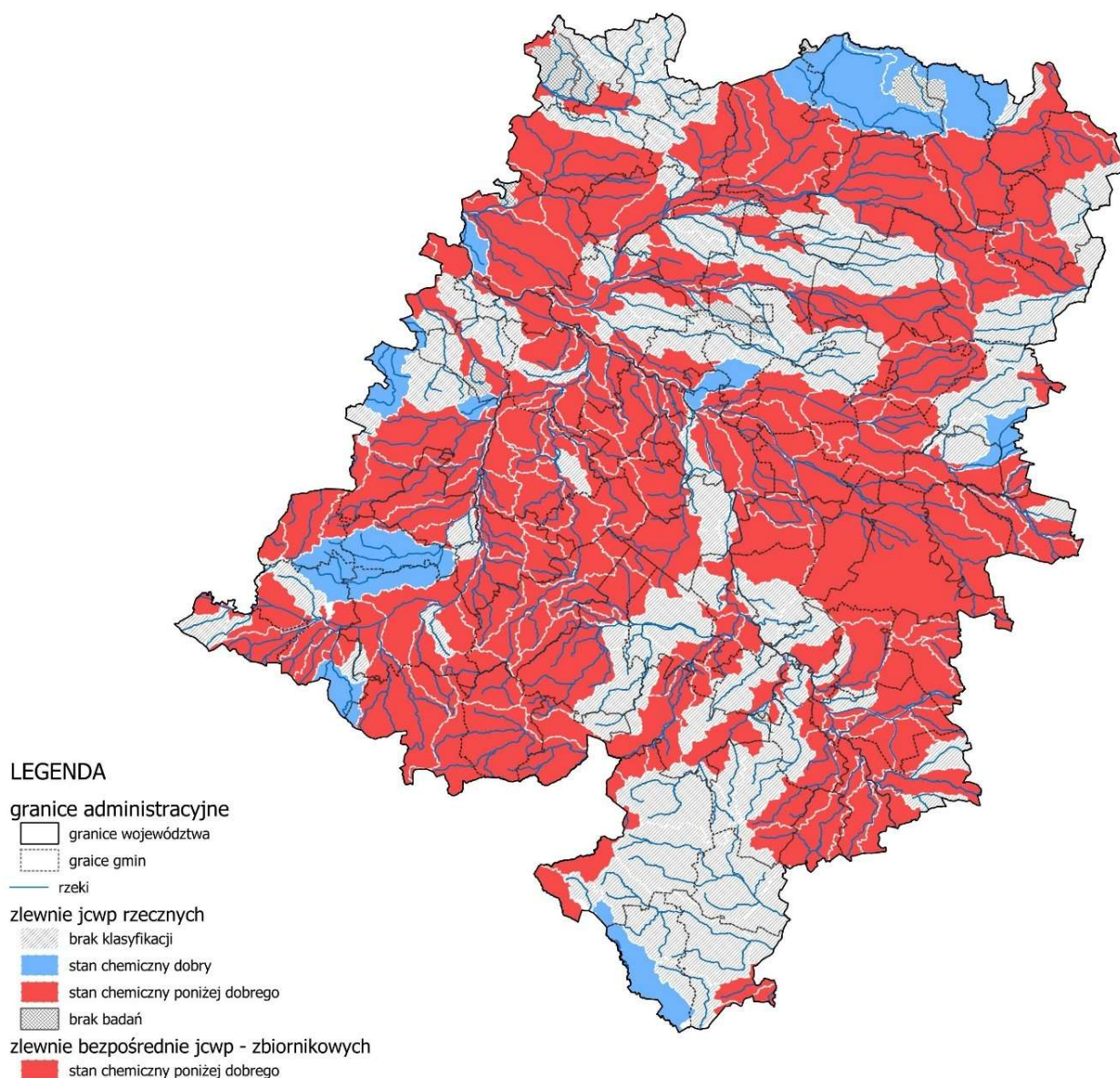
Rycina 2. Wynik stanu/potencjału ekologicznego jednolitych części wód rzek i zbiorników zaporowych JCWP w województwie opolskim



Źródło: Opracowanie własne na podstawie oceny stanu jednolitych części wód rzek i zbiorników zaporowych w latach 2019-2024

Ocenę stanu wykonano dla 179 JCWP i w każdym przypadku uzyskały one stan zły. Żadna z JCWP nie uzyskała bardzo dobrego stanu/potencjału ekologicznego. Monitoring zlewni bezpośrednich JCWP wykazał umiarkowany potencjał ekologiczny dla 4 z nich oraz dobry potencjał ekologiczny dla jednej. W ramach monitoringu JCWP wykonano również badania stanu/potencjału chemicznego 112 JCWP. Dla 11 wykazano stan chemiczny dobry. Natomiast dla 101 JCWP wykazano stan chemiczny poniżej dobrego.

Rycina 3. Wynik stanu/potencjału chemicznego jednolitych części wód rzek i zbiorników zaporowych JCWP w województwie opolskim



Źródło: Opracowanie własne na podstawie oceny stanu jednolitych części wód rzek i zbiorników zaporowych w latach 2019-2024

3.4.3 Zużycie wody i sieć wodociągowa

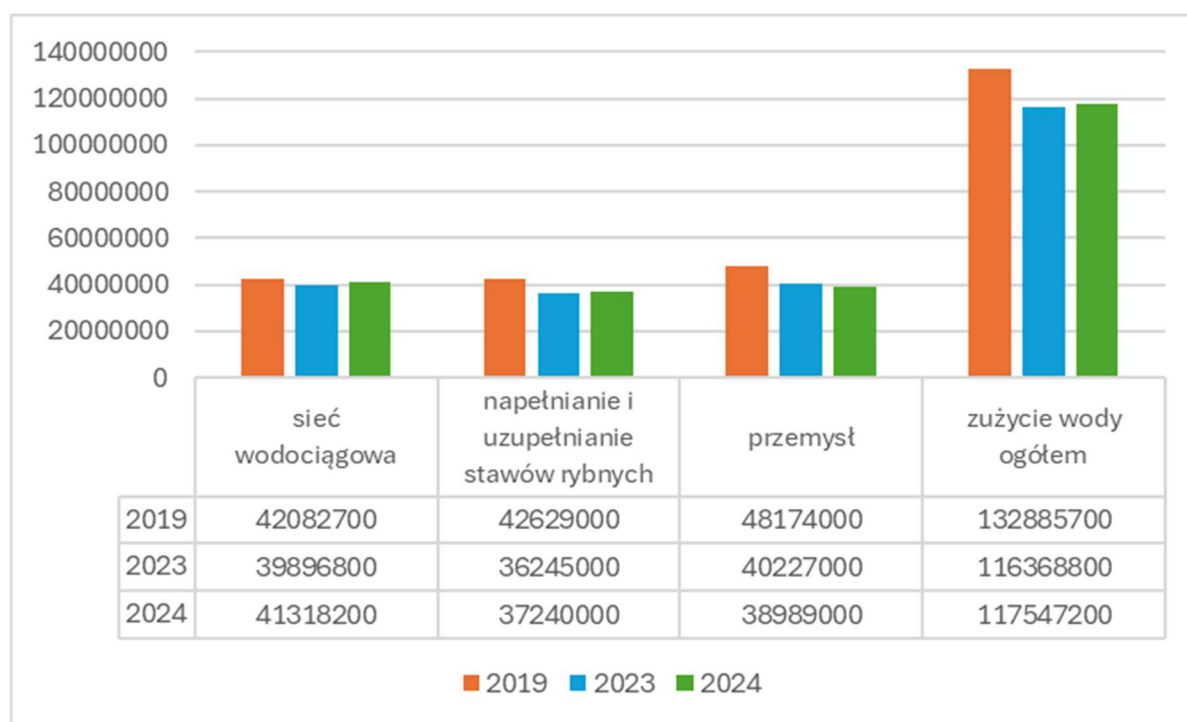
W województwie opolskim w 2024 roku, na potrzeby gospodarki narodowej i ludności zużyto łącznie 117 547 200 m³ wody, w tym na cele przemysłowe 38 989 000 m³, a na eksploatację sieci wodociągowej 41 318 200 m³. W stosunku do roku poprzedniego zanotowano minimalny wzrost, głównie w sieci wodociągowej oraz napełniania i uzupełniania stawów rybnych. Trzeba jednak zaznaczyć, że wielkość wykorzystania wody była niższa niż zużycie wody w 2019 roku o prawie 11,5%, które wynosiło wówczas 132 885 700 m³.

Na przestrzeni ostatnich lat widoczny jest spadek w każdym z rodzajów zużycia, z czego największy jest w przypadku napełniania i uzupełniania stawów rybnych (o 12,65%) oraz przemysłu (o 10%). Brak jest danych z nawodnień w rolnictwie i leśnictwie.

Długość czynnej sieci wodociągowej wzrosła z 8 825,9 km w 2023 r. do 8 866,9 km w roku 2024. Wzrosła również ilość przyłączy wodociągowych do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania (181 694 sztuk w 2024 r. w porównaniu do 179 038 sztuk w 2023 r.).

Jednakże ilość wody dostarczanej do gospodarstw domowych wykazuje tendencje malejącą, prawdopodobnie w związku ze zmniejszającą się liczbą ludności województwa. W 2024 roku zużyto, co prawda więcej wody (30 952 600 m³) niż w 2023 r. (29 750 800 m³) ale generalnie na przestrzeni lat zużycie sukcesywnie maleje.

Rycina 4. Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w województwie opolskim

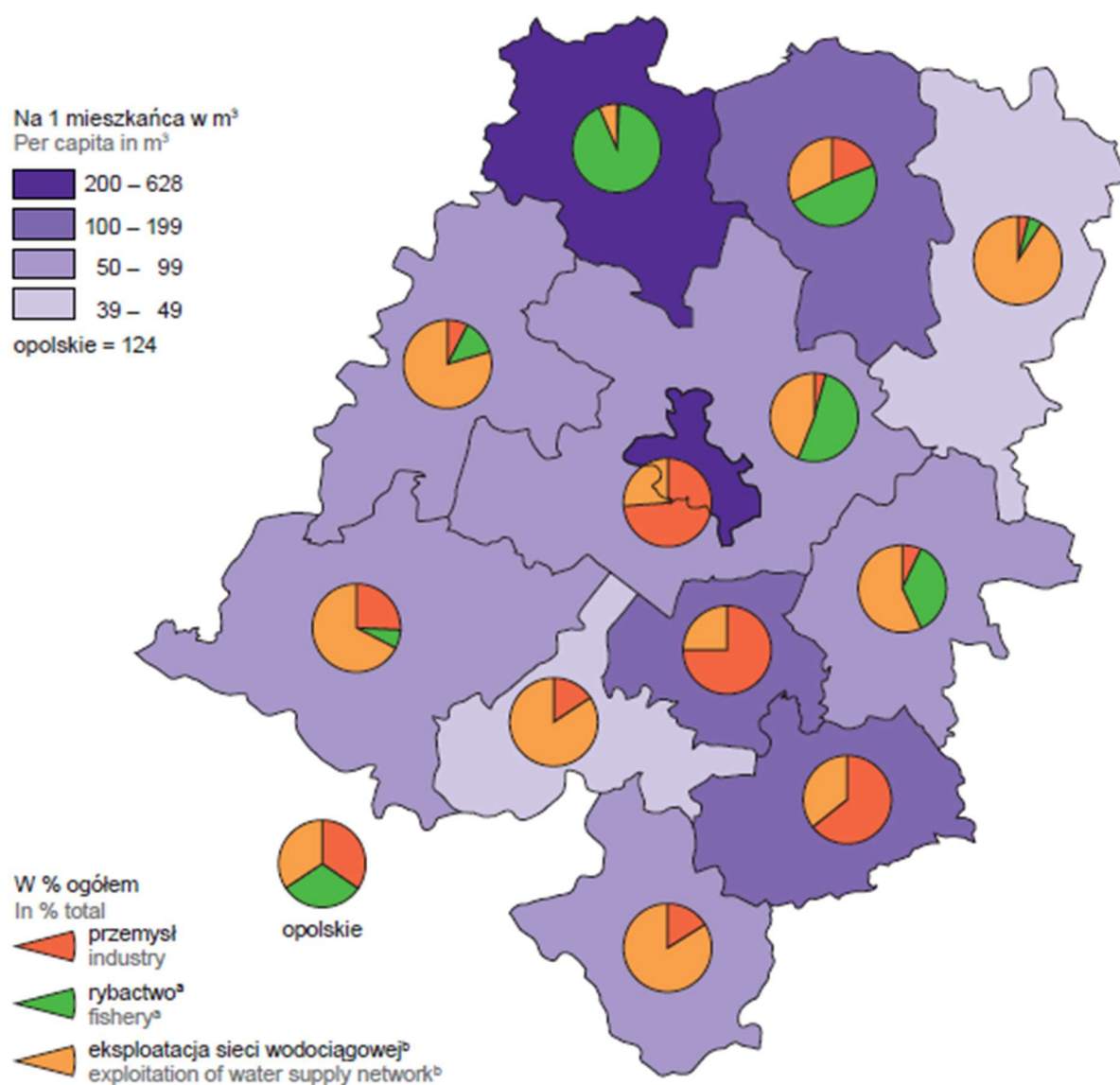


Źródło: Bank danych lokalnych GUS, 2019-2024

W województwie opolskim podstawowe źródło zaopatrzenia ludności w wodę stanowią wody podziemne, które wykorzystują głównie warstwy czwarto- i trzeciorzędowe. Ujęcia wód powierzchniowych znajdują się w Nysie i Głucholazach. Natomiast wodociąg w Brzegu korzystał z wody

mieszanej. Odsetek ludności korzystającej z odpowiedniej jakości wody na terenie województwa opolskiego w roku 2024 wynosił 98% (2023 r. – 99,3%) („Raport o stanie sanitarno-higienicznym województwa opolskiego za 2024 rok”).

Rycina 5. Zużycie wody w m³ na potrzeby gospodarki narodowej i ludności na 1 mieszkańca w 2023 r.



Źródło: Rocznik statystyczny województwa opolskiego, 2024

3.4.4 Sieć kanalizacyjna

W latach 2023-2024 roku na terenie województwa opolskiego działało 109 oczyszczalni ścieków, z czego 31 stanowiły oczyszczalnie przemysłowe, a 78 komunalnych. Z tego 31 obiektów stanowiły oczyszczalnie z podwyższonym usuwaniem biogenów. Odpowiednio 3 przemysłowe oraz 28 komunalnych.

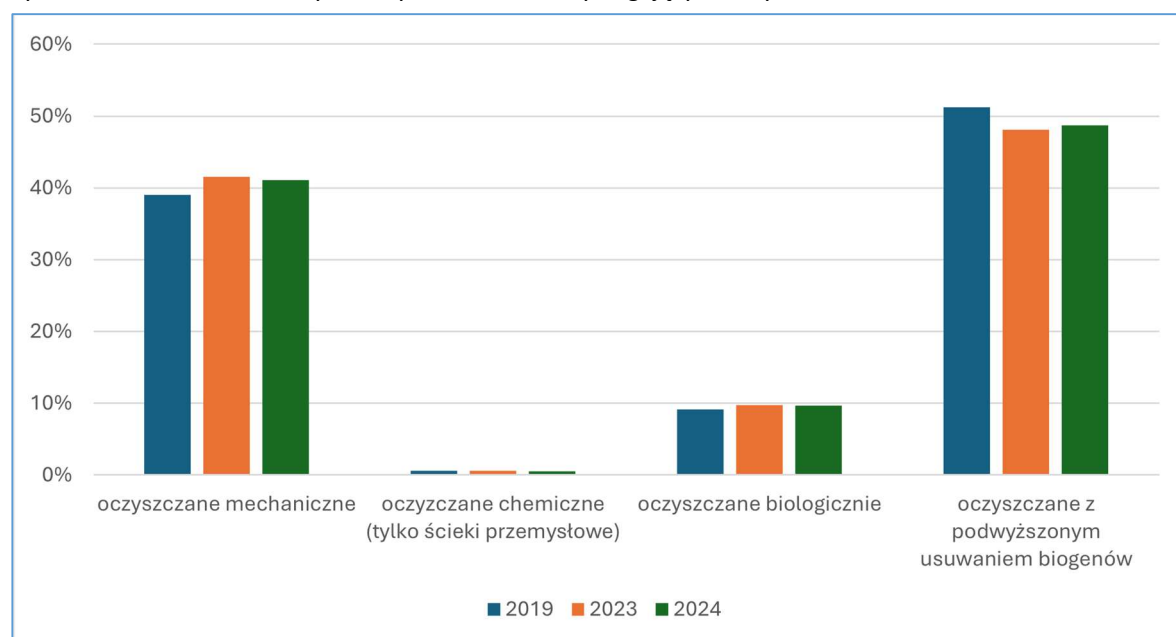
Tabela 30. Ładunki zanieczyszczeń w ściekach komunalnych po oczyszczeniu w 2023 i 2024 r.

Wskaźnik	rok	
	2023	2024
	[kg/rok]	
BZT5	215 032	217 807
ChZT	1 762 958	1 734 933
Zawiesina ogólna	318 212	321 800
Azot ogólny	438 700	347 624
Fosfor ogólny	32 881	28 413

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Ładunki azotu i fosforu odprowadzane do wód i gruntu wyraźnie się zmniejszyły w roku 2024 w stosunku do roku 2023, co oznacza mniejsze obciążenie środowiska.

Rycina 6. Udział ścieków oczyszczonych w ściekach wymagających oczyszczenia w %



Źródło: Bank danych lokalnych GUS

Ilość ścieków oczyszczonych, zarówno w roku 2023, jak i w 2024 utrzymuje się na podobnym poziomie i wynosi odpowiednio 64 198 000 oraz 64 660 000 m³. W stosunku do 2023 roku zmniejszył się udział ścieków przemysłowych nieoczyszczonych w ogólnej ilości ścieków. Nieoczyszczonych pozostało 13 600 m³, a w roku poprzednim było ich aż 32 000 m³.

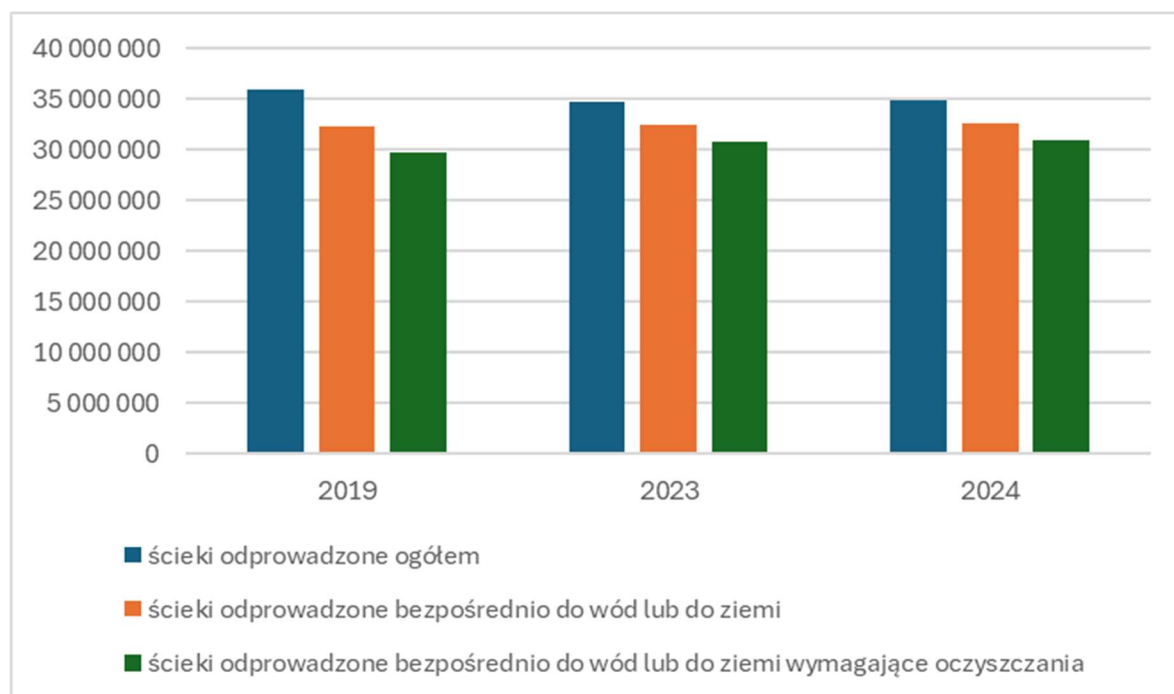
Tabela 31. Wykorzystanie osadów ściekowych z oczyszczalni przemysłowych i komunalnych w latach 2023 i 2024

Wykorzystanie osadów ściekowych	2023	2024
	[t]	
Stosowane w rolnictwie	8482	8105
Stosowane do rekultywacji terenów, w tym gruntów na cele orne	74	822
Stosowane do uprawy roślin przeznaczonych do produkcji kompostu	333	249
Przekształcone termicznie	10	150
Składowane razem	87	74
Składowane czasowo	2831	1850
Ogółem	20 780	19 799

Źródło: Bank danych lokalnych GUS

Większość osadów ściekowych wykorzystywana jest w rolnictwie, znaczna część jest składowana i przeznaczana do produkcji kompostu. W 2024 roku nastąpił znaczny wzrost wykorzystania osadów w rekultywacji terenu. Jednakże, ilość osadów ściekowych ogółem zmniejszyła się w 2024 r. w stosunku do roku poprzedniego.

Rycina 7. Ścieki przemysłowe odprowadzone w 2023 i 2024 roku w porównaniu do roku bazowego w m³



Źródło: Bank danych lokalnych GUS

Długość czynnej sieci kanalizacyjnej w 2023 roku wynosiła 5 522,9 km, a w roku 2024 wzrosła do poziomu 5 683,8 km. Jednakże stopień skanalizowania obszarów wiejskich jest nadal dużo niższy niż terenów miejskich, a stosunek sieci wodociągowej do kanalizacyjnej jest w dalszym ciągu niekorzystny. W miastach z oczyszczalni ścieków korzysta 65,55% mieszkańców, natomiast na wsi 34,44%. Pomimo tej różnicy, sukcesywnie wzrasta stopień skanalizowania obszarów wiejskich.

Tabela 32. Korzystający z sieci kanalizacyjnej w województwie opolskim w latach 2023 i 2024

Parametr	Teren	2023	2024
Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	Województwo	694 059	693 234
	Miasta	454 981	452 152
	Wsie	239 078	241 082
Budynki mieszkalne podłączone do sieci kanalizacyjnej	Województwo	65,5	66,8
	Miasta	87,4	88,2
	Wsie	54,8	56,2

Źródło: Bank danych lokalnych GUS

W 2024 roku 127 724 budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania posiadało przyłącza kanalizacyjne, co stanowi wzrost o 3 090 sztuk przyłączy w stosunku do roku poprzedniego i o 11 371 w stosunku do roku bazowego.

Tabela 33. Liczba zbiorników bezodpływowych, oczyszczalni przydomowych i stacji zlewnych na terenie województwa opolskiego w latach 2023- 2024 [szt]

Rodzaj odbiornika ścieków	2023	2024
Zbiorniki bezodpływowe	39 632	38 122
Oczyszczanie przydomowe	8 426	10 442
Stacje zlewne	62	62

Źródło: Bank danych lokalnych GUS

W latach 2023-2024 ilość zbiorników bezodpływowych oraz stacji zlewnych zlokalizowanych na terenie Opolszczyzny nie zmieniła się znacząco. Tendencję wzrostową wykazuje ilość przydomowych oczyszczalni ścieków. W 2023 roku odprowadzono ogółem 33 481 000 m³ ścieków, natomiast w 2024 roku 33 669 600 m³.

3.4.5 Ocena realizacji zadań własnych w obszarze gospodarka wodno-ściekowa

W ramach zadań własnych zrealizowano jedną inwestycję w 2024 r. na potrzeby Opolskiego Centrum Rehabilitacji w Korfantowie sp. z o.o. za kwotę 185 749,32 zł.

Tabela 34. Stopień realizacji zaplanowanych zadań własnych w obszarze interwencji „gospodarka wodno-ściekowa” w latach 2023-2024

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Zakładany termin realizacji	Stopień realizacji Z/N/Cz*	Przedsięwzięcia			Uwagi
					Faktyczny termin realizacji	Koszt zadania w latach 2023-2024 (zł)	Źródła finansowania	
1.	Gospodarka wodno-ściekowa	Wykonanie studni wierconej na terenie szpitala w Korfantowie	2021 - 2022	Z	2024	185 749,32	Środki województwa Środki własne spółki	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji zebranych od departamentów i jednostek organizacyjnych

Objaśnienia: * Z/N/Cz – Z (realizowane), N (niezrealizowane), Cz (częściowo lub w trakcie realizacji)

3.5 Gospodarka odpadami i zapobieganie ich powstawaniu

Zgodnie z przepisami ustawy o odpadach zarząd województwa zobowiązany jest do opracowania wojewódzkiego planu gospodarki odpadami. Obecnie na terenie województwa opolskiego obowiązuje *Plan gospodarki odpadami dla województwa opolskiego na lata 2016-2022 z uwzględnieniem lat 2023-2028* wprowadzony uchwałą nr XXVII/306/2017 Sejmiku Województwa Opolskiego z dnia 28 marca 2017 r., zmieniony uchwałą nr XXIII/227/2020 Sejmiku Województwa Opolskiego z dnia 27 października 2020 r.

W latach 2023 - 2024 na terenie województwa opolskiego funkcjonowało 68 Punktów Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK). Ich liczba w stosunku do roku 2022 wzrosła o 16.

W roku 2023 zebrano łącznie na terenie województwa opolskiego 360 786 ton odpadów komunalnych. W roku 2024 ich ilość wzrosła do 389 982 ton. Ilość odpadów pochodzących z gospodarstw domowych w roku 2023 wynosiła 311 686 ton, co stanowiło 86,40% wszystkich odpadów z tej grupy. W roku 2024 odpady z gospodarstw domowych stanowiły 87,01% ogółu zebranych odpadów komunalnych o łącznej ilości 339 324 ton (GUS).

Ilość odpadów zebranych selektywnie, wzrasta systematycznie w stosunku do lat poprzednich. W roku 2023 stanowiła 43,70% wszystkich odpadów komunalnych, a w 2024 – 46,40%. Pomimo obserwowanego sukcesywnego wzrostu ilości odpadów zebranych selektywnie, w dalszym ciągu znaczna część odpadów przekazywana jest do składowania.

W 2023 roku ilość odpadów wytworzonych przez 1 mieszkańca województwa wynosiła 384 kg/osobę, a w roku 2024 - 418 kg/osobę. Średnia ilość odpadów wytworzonych na osobę znacząco wzrosła. Prawdopodobnie wynika to ze stosowania przez producentów towarów opakowań utrudniających ich powtórne wykorzystanie oraz rosnącego konsumpcjonizmu w społeczeństwie.

Tabela 35. Gospodarka odpadami komunalnymi w latach 2023 i 2024 w województwie opolskim

Wskaźniki w zakresie gospodarki odpadami	2023	2024
Ilość zebranych odpadów komunalnych – ogółem [Mg]	360 786	389 982
Odpady pochodzące z gospodarstw domowych [Mg]	311 686	339 324
Masa odpadów komunalnych wytworzona w ciągu roku przez jednego mieszkańca [kg]	384	418
Udział odpadów zebranych selektywnie w odpadach komunalnych [%]	43,7	46,4
Udział odpadów z gospodarstw domowych w odpadach selektywnie zebranych [%]	46,7	47,4
Masa odpadów komunalnych przeznaczonych do recyklingu [Mg]	40 250,6	53 798,5
Odpady przekazane do przekształcenia termicznego z odzyskiem energii [Mg]	54 291,8	67 114,3
Odpady przekazane do kompostowania lub fermentacji [Mg]	49 103,1	56 839,3
Odpady przekazane do składowania [Mg]	116 458,7	143 444,5

Źródło: Bank danych lokalnych GUS

W roku 2023 na terenie województwa opolskiego istniały 152 nielegalne wysypiska odpadów, a 142 w roku 2024 (BDL GUS).

W roku 2024 zauważalny jest spadek wytworzonych odpadów przemysłowych w stosunku do roku 2023.

Tabela 36. Odpady przemysłowe z grup 01-19 wytworzone w roku 2023 i 2024 na terenie województwa opolskiego

Nr grupy	Nazwa grupy	2023		2024	
		Masa [Mg]	%	Masa [Mg]	%
01	Odpady powstające przy poszukiwaniu, wydobywaniu, fizycznej i chemicznej obróbce rud oraz kopalin	675 705,81	20,87%	613 971,43	21,74%
02	Odpady z rolnictwa, ogrodnictwa, upraw hydroponicznych, rybołówstwa, leśnictwa, łowiectwa oraz przetwórstwa żywności	97 465,92	3,01%	100 283,85	3,55%
03	Odpady z przetwórstwa drewna oraz produkcji płyt i mebli, masy celulozowej, papieru i tektury	45 135,08	1,39%	46 522,48	1,65%
04	Odpady z przemysłu skórzanego, tekstylnego i futrzarskiego	723,69	0,02%	529,90	0,02%
05	Odpady z przeróbki ropy naftowej, oczyszczania gazu ziemnego oraz pirolitycznej przeróbki węgla	1 587,88	0,05%	2 799,20	0,10%
06	Odpady z produkcji, przygotowania, obrotu i stosowania produktów przemysłu chemii nieorganicznej	91,12	0,003%	109,65	0,004%
07	Odpady z produkcji, przygotowania, obrotu i stosowania produktów przemysłu chemii organicznej	15 362,49	0,47%	14 696,32	0,52%
08	Odpady z produkcji, obrotu i stosowania powłok ochronnych (farb, lakierów, emalii ceramicznych), kitu, klejów, szczeliw i farb drukarskich	2 895,44	0,09%	3 041,07	0,11%
09	Odpady z przemysłu fotograficznego i usług fotograficznych	9,73	0,003%	16,03	0,0006%
10	Odpady z procesów termicznych	215 064,83	6,64%	154 266,21	5,46%
11	Odpady z chemicznej obróbki i powlekania powierzchni metali oraz innych materiałów i procesów hydrometalurgii metali nieżelaznych	5 546,31	0,17%	5 580,37	0,20%
12	Odpady z kształtowania oraz fizycznej i mechanicznej obróbki powierzchni metali i tworzyw sztucznych	79926,52	2,47%	282 646,2	10,01%
13	Oleje napędowe i odpady ciekłych paliw (z wyłączeniem olejów jadalnych oraz grup 05, 12 i 19)	10 670,89	0,33%	9 381,81	0,33%
14	Odpady z rozpuszczalników organicznych, chłodziw i (z wyłączeniem grup 07 i 08)	111,00	0,003%	108,53	0,004%
15	Odpady opakowane, sorbenty, tkaniny do wycierania, materiały filtracyjne i ubrania ochronne nie	91 917,51	2,84%	107 083,37	3,79%
16	Odpady nie ujęte w innych grupach	35 242,97	1,09%	71 631,41	2,54%
17	Odpady z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej (włączając glebę i ziemię z terenów zanieczyszczonych)	1 387 001,87	42,83%	798 571,37	28,28%
18	Odpady medyczne i weterynaryjne (z wyłączeniem odpadów kuchennych i restauracyjnych niezwiązanych z opieką zdrowotną lub weterynaryjną)	1 513,93	0,05%	1 801,25	0,06%
19	Odpady z instalacji i urządzeń służących zagospodarowaniu odpadów, z oczyszczalni ścieków oraz uzdatniania wody pitnej i wody do celów przemysłowych	572 368,09	17,67%	610 974,63	21,63%
Łącznie		3 238 341,08	-	2 824 015,08	-

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Klimatu i Środowiska

3.5.1 Ocena realizacji zadań własnych w obszarze gospodarka odpadami i zapobieganie ich powstawaniu

W Programie ochrony środowiska nie planowano zadań własnych w ramach gospodarowania odpadami w latach 2023 – 2024.

3.6 Ochrona gleb i zasobów geologicznych

Województwo opolskie posiada wysoki potencjał glebowy, który w połączeniu z wysoką produktywnością utrzuca rangę województwa jako ważnego regionu rolniczego w kraju. Gleby i rolnicza przestrzeń produkcyjna są istotnym zasobem środowiska dla gospodarki regionu. Jednym z podstawowych działań służących ochronie powierzchni ziemi, zawartych w Programie ochrony środowiska jest ograniczanie przeznaczania gleb wysokich klas bonitacyjnych na cele nierolnicze, a także ochrona terenów leśnych, gdzie występuje naturalna warstwa glebowa, przed przeznaczeniem na inne cele.

Monitoring gleb jest realizowany przez Instytut Nawożenia i Gleboznawstwa – Państwowy Instytut Badawczy. Pobory próbek glebowych do badań odbywają się co 5 lat, w stałych punktach pomiarowo-kontrolnych znajdujących się na gruntach ornych charakterystycznych dla pokrywy glebowej regionu. Na terenie województwa opolskiego zlokalizowanych jest 6 punktów pomiarowych:

- Domaszowicach, w gminie Domaszowice, powiat namysłowski,
- Łosiowie, w gminie Lewin Brzeski, powiat brzeski,
- Pokrzywniej, w gminie Głuchołazy, powiat nyski,
- Gadowicach, w gminie Głubczyce, powiat głubczycki,
- Grodzisku, w gminie Olesno, powiat oleski,
- Grabówce, w gminie Bierawa, powiat kędzierzyńsko-kozielski.

Poprzednia edycja badań odbyła się w roku 2020, kolejna odbędzie się w roku 2025. W żadnym punkcie pomiarowym nie stwierdzono przekroczenia dopuszczalnych zawartości metali w glebie. W roku 2020 nie wykonano badań na zawartość pestycydów.

Województwo opolskie dysponuje bogatą bazą zasobową surowców skalnych – wapieni i margli przydatnych dla przemysłu cementowego i wapienniczego, kruszyw naturalnych dla budownictwa, surowców ilastych stosowanych w przemyśle ceramiki budowlanej i cementowej oraz piasków kwarcowych. W 2023 roku na terenie województwa opolskiego udokumentowanych było 302 złóż kopalin, w kolejnym roku ich liczba zwiększyła się o 5. Podstawowymi dla gospodarki regionu surowcami są margle i wapienie, wykorzystywane w przemyśle cementowym i wapienniczym, których wydobycie w województwie opolskim jest znaczące w skali kraju. Znaczące wydobycie dotyczy także piasków i żwirów.

Główną przyczyną degradacji i dewastacji gruntów w województwie jest eksploatacja kruszyw naturalnych, surowców ilastych, piasków oraz wapieni i margli. W roku 2023 grunty zdewastowane i zdegradowane wymagające rekultywacji stanowiły 2 696 ha. Największą powierzchnię zajmowały grunty zdewastowane – 2 187 ha. W 2023 roku zrehabilitowano i zagospodarowano 104 ha, z czego 68,27 % przeznaczono na cele rolnicze. Rok 2024 nie przyniósł znaczących zmian, grunty zdewastowane i degradowane na terenie województwa stanowiły 2 651 ha, z czego grunty zdewastowane zajmowały 2 293 ha, a zdegradowane 358 ha. Zrehabilitowano i zagospodarowano jedynie 52 ha, w tym 96,15% na cele rolnicze.

Tabela 37. Zasoby złóż kopalin w województwie opolskim w latach 2023 i 2024

Liczba złóż ogółem (w tym liczba złóż eksploatowanych i eksploatowanych czasowo)		Zasoby				Wydobycie [tys.t]	
		Geologiczne bilansowe [tys.t]		Przemysłowe [tys. t]			
2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024
Węgiel brunatny							
2	2	2 567	2 567	-	-	-	-
Kamienie łamane i bloczne							
25	28	317 410	413 074	112 336	104 766	3 182	2 845
Łupki fyliłowe							
3	3	15 099	14 874	2 918	1 552	190	217
Piaski formierskie							
6	6	31 315	31 315	-	-	-	-
Piaski i żwiry							
207	209	1 500 941	1 511 302	114 289	144 563	7 083	7 540
Piaski kwarcowe							
4	4	13 748	13 737	1 379	1 368	7	11
Piaski posadzkowe							
2	2	453 911	453 368	9 972	9 429	476	461
Surowce ilaste ceramiki budowlanej							
41	41	61 146	61 070	8 308	8 232	56	76
Surowce ilaste do produkcji cementu							
2	2	406	406	-	-	-	-
Wapienie i margle							
8	8	915 774	909 402	570 919	578 326	6 602	6 412
Solanki, wody lecznicze i termalne							
2	2	-	-	27 [m³/h]	27 [m³/h]	344[m³/rok]	320[m³/rok]

Źródło: Bilans zasobów złóż kopalin wg stanu na dzień 31.12.2023 r. oraz Bilans zasobów złóż kopalin wg stanu na dzień 31.12.2024 r.

Na terenie województwa opolskiego zlokalizowane są dwa złoża solanek, wód leczniczych i termalnych. W roku 2022 rozpoczęła się eksploatacja wód leczniczych o temperaturze powyżej 20°C na wypływie z ujęcia znajdującego się w Wołczynie. Wcześniej nie było eksploatowane żadne złożo tego typu. Drugie, nieeksploatowane źródło wód leczniczych znajduje się w miejscowości Grabin. W latach 2023-2024 udokumentowano 6 nowych złóż i udzielono 16 nowych koncesji oraz wygaszono 14 koncesji na wydobywanie złóż geologicznych (dane UMWO).

3.7 Zasoby przyrodnicze

W 2024 roku obszary chronione w rozumieniu ustawy o ochronie przyrody zajmowały w województwie opolskim 259 867,98 ha, co stanowiło ok. 27,6% powierzchni województwa. Było to:

- 45 rezerwatów przyrody, w tym 3 rezerwaty powstały w 2023 roku (Gogolińskie Gniewosze, Żaba, Narok) oraz 4 rezerwaty powołano w 2024 roku (Kania, Mańkowice, Kozłowskie Grądy, Osiczyńskie Modrzewie),
- 3 parki krajobrazowe,
- 9 obszarów chronionego krajobrazu,
- 3 stanowiska dokumentacyjne,
- 111 użytków ekologicznych,

- 15 zespołów przyrodniczo-krajobrazowych,
- 24 obszary Natura 2000.

Tabela 38. Zmiany powierzchni obszarów chronionych na przestrzeni lat 2023-2024

Formy ochrony przyrody	Powierzchnia (ha)	
	2023	2024
Rezerваты przyrody	1 166,26	1 472,12
Parki krajobrazowe	62 590,50	62 590,50
Obszary chronionego krajobrazu	196 268,63	196 268,63
Stanowiska dokumentacyjne	16,68	16,68
Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe	2 624,52	2 624,52
Użytki ekologiczne	863,12	863,12
Obszary Natura 2000, w tym:		
Obszary specjalnej ochrony ptaków (OSO)	14 454,3	14 454,3
Specjalne obszary ochrony siedlisk (SOO)	28 555,7	28 555,7

Źródło: Bank danych lokalnych GUS

3.7.1 Ocena realizacji zadań własnych w obszarze zasoby przyrodnicze

W ramach obszaru interwencji „zasoby przyrodnicze” zaplanowano i zrealizowano 7 zadań własnych na łączną kwotę 285 930,78 zł. Wśród zrealizowanych działań dominowały związane z funkcjonowaniem Zespołu Opolskich Parków Krajobrazowych (doposażenie ZOPK, edukacja przyrodnicza, inwentaryzacje przyrodnicze oraz inne opracowania analityczne i badawcze).

Województwo opolskie realizuje zadania w zakresie ochrony przyrody i edukacji ekologicznej za pomocą Zespołu Opolskich Parków Krajobrazowych (ZOPK). Zespół zajmuje się zachowaniem i popularyzacją wartości przyrodniczych, historycznych i kulturowych parków krajobrazowych, w warunkach zrównoważonego rozwoju. W jego skład wchodzi oddziały:

- Oddział w Pokrzywniej dla Parku Krajobrazowego „Góry Opawskie”;
- Oddział w Górze Św. Anny dla Parku Krajobrazowego „Góra Św. Anny”;
- Oddział w Ładzy dla Stobrowskiego Parku Krajobrazowego.

Oprócz wymienionych w poniższej tabeli projektów, ZOPK w ramach funkcjonowania jednostki realizuje szereg działań w zakresie ochrony przyrody. W 2023 i 2024 roku m.in.: przeprowadzono w terenie oraz dodano do Systemu Informacji Przestrzennej ZOPK ok. 1 571 obserwacji dotyczących gatunków i siedlisk chronionych i rzadkich, podjęto liczne zadania z zakresu monitoringu przyrodniczego, a także interwencje w 112 sprawach dotyczących eliminacji zagrożeń.

W ramach działań z zakresu czynnej ochrony, przy współpracy z *Fundacją Dziupla Inicjatyw Przyrodniczych* zamontowano tymczasowe wygradzenie herpetologiczne w miejscu stwierdzonej dużej śmiertelności płazów na skutek transportu drogowego. Przeniesiono także populację nasięźrzału pospolitego na stanowisko zastępcze w związku z przebudową drogi pożarowej. Ponadto prowadzono działania w ramach czynnej ochrony sów na terenie ZOPK - zamontowano 22 budki lęgowe dla włochatek, puszczyków, pójdzki oraz uszatki. Natomiast w ramach czynnej ochrony ptaków wywieszono ponad 120 budek lęgowych i schronień dla ptaków oraz ssaków (nietoperze i popielica).

W latach 2023-2024 Departament Ochrony Środowiska zrealizował otwarte konkursy ofert także na realizację zadań publicznych w zakresie wspierania działań na rzecz ekologii i ochrony zwierząt oraz ochrony dziedzictwa przyrodniczego na terenie województwa.

W ramach realizacji zadania *“Prowadzenie działań edukacyjnych związanych z praktycznym rozpoznawaniem gatunków roślin, zwierząt i grzybów, siedlisk oraz reintrodukcją lub budową schronień zastępczych dla dzikich zwierząt”* Komitet Ochrony Orłów przeprowadził m.in. monitoring rewirów czterech gatunków strefowych ptaków szponiastych w parkach krajobrazowych i obszarach chronionego krajobrazu, czego skutkiem było zlokalizowanie 3 dodatkowych gniazd tych ptaków. Natomiast realizacja zadania pod nazwą *„Monitoring gniewosza plamistego w gminie Gogolin”* prowadzona przez Towarzystwo Hiropterologiczne Natrix dostarczyła informacji o rozmieszczeniu chronionych gatunków w obrębie pierwszego rezerwatu powstałego z inicjatywy organizacji pozarządowej. Natomiast w 2024 roku skupiono się na działaniach edukacyjnych związanych z praktycznym zastosowaniem nauki obywatelskiej (citizen science) w badaniach przyrodniczych, w których wolontariusze współpracują z badaczami zawodowymi.

W ramach zadania związanego z działalnością na rzecz dzikich zwierząt zapewniono leczenie i opiekę weterynaryjną dzikim zwierzętom z terenu województwa opolskiego, a także rehabilitację i zakup żywności oraz niezbędnego sprzętu i wyposażenia. Działania te miały na celu poprawę warunków bytowania dla zwierząt w okresie leczenia, a w razie konieczności dalszą opiekę rehabilitacyjną i powrót do środowiska naturalnego lub dożywotnią opiekę. Udzielono w ten sposób pomocy 170 zwierzętom.

Tabela 39. Stopień realizacji zaplanowanych zadań własnych w zakresie interwencji „zasoby przyrodnicze” w latach 2023-2024

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Zakładany termin realizacji	Stopień realizacji Z/N/Cz*	Przedsięwzięcia			Uwagi
					Faktyczny termin realizacji	Koszt zadania w latach 2023-2024 (zł)	Źródła finansowania	
1.	Zasoby przyrodnicze	Audyt krajobrazowy województwa opolskiego	2021-2022	Cz	2024 - 2025	14.625,78	Środki własne	
2.	Zasoby przyrodnicze	Zakup samochodu specjalistycznego w celu kontroli oraz określenia zagrożeń środowiskowych na terenie Zespołu Opolskich Parków Krajobrazowych	2023	Z	2023	135.460,00	Dotacja WFOŚiGW Środki własne	
3	Zasoby przyrodnicze	Rozwój elektromobilności w Zespole Opolskich Parków Krajobrazowych	2023	Z	2023	134.845,00	Dotacja WFOŚiGW Środki własne	
4	Zasoby przyrodnicze	Inwentaryzacja i monitoring zasobów przyrodniczych terenów parków krajobrazowych	2023-2024	Z	2023-2024		Środki własne	Przeprowadzono w terenie oraz dodano do Systemu Informacji Przestrzennej ZOPK ok. 1571 obserwacji dotyczących gatunków i siedlisk chronionych oraz rzadkich
5	Zasoby przyrodnicze	Eliminowanie zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych parków krajobrazowych	2023-2024	Z	2023-2024		Środki własne	Podjęto interwencje w 112 sprawach dotyczących eliminacji zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych Parków (interweniowano m.in. w sprawach: rannych i martwych zwierząt, nielegalnych wycinek drzew, wiatrowałów drzew na ścieżkach edukacyjnych i szlakach turystycznych, nielegalnych wysypisk śmieci, nielegalnego wjazdu do lasu,

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Zakładany termin realizacji	Stopień realizacji Z/N/Cz*	Przedsięwzięcia			Uwagi
					Faktyczny termin realizacji	Koszt zadania w latach 2023-2024 (zł)	Źródła finansowania	
								występowania inwazyjnych gatunków obcych.
6	Zasoby przyrodnicze	Czynna ochrona wybranych cennych siedlisk przyrodniczych oraz chronionych i rzadkich gatunków zwierząt i roślin na terenie parków krajobrazowych	2023-2024	Z	2023-2024		Środki własne	W ramach zadania zamontowano tymczasowe wyгородzenie herpetologiczne. Przeniesiono populację nasięźrzału pospolitego na stanowisko zastępcze. Zrealizowano działania w ramach czynnej ochrony sów i ptaków na terenie ZOPK.
7	Zasoby przyrodnicze	Przeniesienie okazów chronionego gatunku - pachnicy dębowej (Osmoderma eremita) z wiatrołomów do innych drzew w Alei Lipowej – Pomnika Przyrody w ciągu drogi wojewódzkiej nr 414	2024	Z	2024	1.000,00 zł	Środki własne	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji zebranych od departamentów i jednostek organizacyjnych

Objaśnienia: * Z/N/Cz – Z (realizowane), N (niezrealizowane), Cz (częściowo lub w trakcie realizacji)

3.8 Zagrożenie poważnymi awariami

Zdarzenie o znamionach poważnej awarii definiuje się jako zdarzenie, w szczególności emisję, pożar lub eksplozję, powstałe w trakcie procesu przemysłowego, magazynowania lub transportu, w którym występuje jedna lub więcej niebezpiecznych substancji, prowadzące do natychmiastowego powstania zagrożenia życia lub zdrowia ludzi albo środowiska lub powstania takiego zagrożenia z opóźnieniem.

Zdarzenie, które spowodowało skutek śmiertelny kwalifikowane jest jako poważna awaria.

Najważniejsza w przeciwdziałaniu powstania zagrożeń jest prewencja, czyli ograniczenie do minimum prawdopodobieństwa wystąpienia katastrofy lub awarii. Jednym z takich działań jest prowadzenie rejestru zakładów o dużym i zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej.

Zgodnie z rejestrem organów Inspekcji Ochrony Środowiska w 2021 roku w województwie opolskim znajdowało się 12 zakładów o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej. W roku 2022 do rejestru zakładów o dużym ryzyku awarii został wpisany nowopowstały zakład Umicore Poland, znajdujący się w Radzikowie koło Nysy.

Tabela 40. Zakłady o dużym ryzyku awarii przemysłowej na terenie województwa opolskiego w 2023 roku.

Lp.	Nazwa zakładu	Adres
1.	GRUPA AZOTY ZAKŁADY AZOTOWE KĘDZIERZYN S.A.	ul. Mostowa 30A, 47-223 Kędzierzyn-Koźle
2.	ICSO CHEMICAL PRODUCTION Sp. z o.o.	ul. Energetyków 4, 47-225 Kędzierzyn-Koźle
3.	PCC SYNTEZA S.A.	ul. Szkolna 15, 47-225 Kędzierzyn-Koźle
4.	BRENTAG POLSKA Sp. z o.o.	ul. Bema 21, 47-224 Kędzierzyn-Koźle
5.	WARTER Sp. z o.o. Zakład w Kędzierzynie-Koźlu	ul. Szkolna 15, 47-225 Kędzierzyn-Koźle
6.	SILEKOL Sp. z o.o.	ul. Mostowa 30K, 47-223 Kędzierzyn-Koźle
7.	DRAGONGAZ Sp. z o.o. Rozlewnia Gazu Płynnego w Chróście Nyskiej	ul. Ogrodowa 1, 48-319 Chróścina Nyska
8.	UNIMOT S.A.	ul. Świerkłańska 2a, 47-120 Zawadzkie
9.	ARCELORMITTAL POLAND S.A. Oddział w Zdzeszowicach	ul. Powstańców Śląskich 1, 47-330 Zdzeszowice
10.	PETROCHEMIA-BLACHOWNIA Sp. z o.o.	ul. Szkolna 15, 47-225 Kędzierzyn-Koźle
11.	FLUOROCHEMIKA POLAND Sp. z o.o. Oddział w Kędzierzynie – Koźlu	ul. Energetyków 9, 47-225 Kędzierzyn-Koźle
12.	UMICORE POLAND Sp. z o.o. (od 2022 r.)	Radzikowice 1 C, 48-300 Nysa

Źródło: Rejestr WIOŚ Opole, stan na dzień 01.01.2023 r.

W latach 2023-2024 w województwie opolskim znajdowało się 9 zakładów o zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej

Tabela 41. Zakłady o zwiększonym ryzyku awarii przemysłowej w województwie opolskim w 2023 r.

Lp.	Nazwa zakładu	Adres
1.	AIR PRODUCTS Sp. z o.o.	ul. Ludwika Waryńskiego 1, 47-223 Kędzierzyn-Koźle
2.	ELKOM-GAZ Sp. z o.o. Sp. k.	ul. Główna 7a, 46-320 Przedmość
3.	BIOAGRA S.A. Zakład Produkcji Etanolu „Goświnowice”	Głębinów 30, 48-300 Nysa
4.	PGE GÓRNICTWO I ENERGETYKA KONWENCJONALNA S.A. Oddział Elektrownia Opole	ul. Elektrowniana 25, 45-920 Opole
5.	NASYCALNIA PODKŁADÓW Sp. z o.o.	al. Wyzwolenia 18, 46-375 Pludry
6.	BUNGE POLSKA Sp. z o.o. Zakład Produkcyjny w Brzegu	ul. Ziemi Tarnowskiej 3, 49-300 Brzeg
7.	OCYNKOWNIA ŚLĄSK Sp. z o.o. Zakład Produkcyjny w Kluczborku	ul. Przemysłowa 4, 46-200 Kluczbork (Ligota Dolna)
8.	FLUKAR Sp. z o.o. Zakład Produkcyjny w Kędzierzynie-Koźlu	ul. Szkolna 15, 47-225 Kędzierzyn - Koźle
9.	AIR PRODUCTS Sp. z o.o. Stacja Zgazowania Tlenu Radzikowice	Radzikowice 1C, 48-300 Nysa

Źródło: Rejestr WIOŚ Opole, stan na dzień 01.01.2023 r.

Zgodnie z informacjami zmieszczonymi w „Rejestrze bezpośrednich zagrożeń szkodą w środowisku i szkód w środowisku” zanotowano 1 zgłoszenie z terenu województwa opolskiego w 2023 r. związane z pożarem nielegalnego składowiska i przedostaniem się substancji niebezpiecznych do gruntu, natomiast w 2024 r. zanotowano jedno zgłoszenie, które również dotyczyło zanieczyszczenia powierzchni ziemi (składowanie odpadów niezgodnie z pozwoleniem).

W “Rejestrze zdarzeń o znamionach poważnej awarii i poważnych awarii” w 2023 r. ujęto dwa zdarzenia, w tym jedno w zakładzie, który posiada status zakładu o zwiększonym ryzyku wystąpienia awarii. W 2024 r. odnotowano jedną awarię. Dane te pozyskano z rejestru prowadzonego przez GIOŚ w Warszawie.

3.9 Edukacja

Edukacja ekologiczna na terenie województwa opolskiego odbywa się głównie w placówkach oświatowych. Nauczanie dzieci i młodzieży ukierunkowane jest na umiejętności obserwowania środowiska i zachodzącym w nim zmian, pokazaniu negatywnego oraz pozytywnego wpływu. Na Opolszczyźnie prowadzone są również zajęcia w formie zajęć pozalekcyjnych. Zaangażowane w prowadzenie tych zajęć są nie tylko placówki oświatowe, ale również jednostki samorządu terytorialnego, lasy państwowe, spółki oraz przedsiębiorstwa. Są one otwarte dla wszystkich chętnych. Uczestniczą w nich zarówno dzieci i młodzież, jak i dorośli chcący poszerzyć wiedzę o środowisku i jego ochronie.

Zespół Opolskich Parków Krajobrazowych, będący jednostką podległą Urzędowi Marszałkowskiemu Województwa Opolskiego, prowadzi bardzo aktywną edukację ekologiczną na terenie parków krajobrazowych, gdzie zmodernizowane, wyremontowane i wyposażone zostały siedziby oddziałów oraz terenowa infrastruktura edukacyjna.

ZOPK prowadzi edukację ekologiczną w formie zajęć terenowych i warsztatowych, konkursów, festiwali, olimpiad, turniejów. Podczas zajęć poruszane są tematy z zakresu: ochrony przyrody i środowiska, zmian klimatu, poszerzane o wybrane zagadnienia z zakresu podstawy programowej szkoły podstawowej, szczególnie takich przedmiotów jak: przyroda, biologia i geografia w kontekście lokalnych uwarunkowań.

ZOPK realizuje edukację przyrodniczą, historyczną i kulturową poprzez m.in.: prelekcje tematyczne w ośrodkach edukacyjnych ZOPK dla szkół, przedszkoli i organizacji pozarządowych, zajęcia wyjazdowe dla szkół, przedszkoli i innych placówek kulturalno – oświatowych w formie prelekcji i/lub warsztatu w zainteresowanych placówkach, zajęcia w terenie dla szkół, przedszkoli i organizacji pozarządowych w formie wycieczek terenowych, warsztatów, gier terenowych i zabaw. Ponadto organizowane są otwarte dla wszystkich warsztaty w plenerze, konkursy, gry terenowe, wystawy plenerowe, akcje edukacyjne, spacer wakacyjne i indywidualne spotkania z turystami.

Edukacja przyrodnicza realizowana jest przez wykwalifikowanych edukatorów na wszystkich szczeblach edukacji, także wśród osób dorosłych. Łącznie w latach 2023 - 2024 w ZOPK przeprowadzono zajęcia edukacyjne dla ponad 21 tys. osób.

3.9.1 Ocena realizacji zadań własnych w obszarze edukacja ekologiczna

W ramach edukacji ekologicznej zrealizowano 8 zadań własnych, w tym 3 zaplanowane w programie. W 2023 r. zakończono realizację projektu „*Mamy rady na odpady*”, w ramach którego przeprowadzono szeroką regionalną kampanię edukacyjną dotyczącą gospodarki odpadami. Ponadto w okresie sprawozdawczym prowadzono aktywną edukację ekologiczną na obszarze Opolskich Parków Krajobrazowych. Jednym z zadań dodatkowych było wydanie w 2024 r. publikacji „*Stobrowski Park Krajobrazowy. Monografia przyrodnicza*”.

Zakres tematyczny działań edukacyjnych uwzględniał aktualne problemy ochrony środowiska i w coraz większym stopniu angażuje wszystkie grupy wiekowe mieszkańców Opolszczyzny, dzięki czemu świadomość ekologiczna wszystkich pokoleń rośnie, co procentuje co raz większym zainteresowaniem i zastosowaniem dobrych praktyk oraz nawyków powodujących pozytywne zmiany w środowisku. Należy systematycznie wzmacniać wszędzie, gdzie jest to możliwe, przekaz dotyczący proekologicznego stylu życia.

Tabela 42. Stopień realizacji zaplanowanych zadań własnych w zakresie interwencji „edukacja ekologiczna” w latach 2023-2024

Lp.	Obszar interwencji	Zadanie	Zakładany termin realizacji	Stopień realizacji Z/N/Cz*	Przedsięwzięcia			Uwagi
					Faktyczny termin realizacji	Koszt zadania w latach 2023-2024 (zł)	Źródła finansowania	
1.	Edukacja ekologiczna	„Mamy rady na odpady” – kampania edukacyjna na terenie województwa opolskiego	2021-2023	Z	2023	1 447 707,00	RPO WO 2014-2020 Środki Województwa	
2.	Edukacja ekologiczna	Zadanie edukacyjne „Poznajemy Opolskie Parki Krajobrazowe - Edukacja plenerowa”		Z	2023-2024	166 291,29	Dotacja WFOŚiGW w Opolu Środki województwa	
3.	Edukacja ekologiczna	Piknik edukacyjny oraz konferencję z okazji 35-lecia Parków Krajobrazowych „Góry Opawskie” i „Góra Św. Anny”.		Z	2023	67 772,5	Środki województwa	
4.	Edukacja ekologiczna	Wydanie publikacji „Stobrawski Park Krajobrazowy – Monografia przyrodnicza”		Z	2023	49 363,02	Środki województwa	
5.	Edukacja ekologiczna	Prowadzenie aktywnej edukacji ekologicznej na obszarze Opolskich Parków Krajobrazowych w 2023 roku		Z	2023	48 453,33	Dotacja WFOŚiGW w Opolu	
6.	Edukacja ekologiczna	Prowadzenie aktywnej edukacji ekologicznej na obszarze Opolskich Parków Krajobrazowych w 2024 roku		Z	2024	49 689,83	Dotacja WFOŚiGW w Opolu	
7.	Edukacja ekologiczna	Organizacja konkursów edukacyjnych z zakresu ochrony środowiska		Z	2023 - 2024	b/d	b/d	Przeprowadzono 20 konkursów, w których wzięło udział ponad 3500 uczestników
8.	Edukacja ekologiczna	Organizacja zajęć edukacyjnych, warsztatów, szkoleń i innych wydarzeń z zakresu ochrony środowiska		Z	2023 - 2024	b/d	b/d	Zorganizowano i przeprowadzono 687 zajęć o charakterze edukacyjnym w których wzięło udział ponad 17 700 uczestników.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji zebranych od departamentów i jednostek organizacyjnych

Objaśnienia: * Z/N/Cz – Z (realizowane), N (niezrealizowane), Cz (częściowo lub w trakcie realizacji)

4. Podsumowanie realizacji programu ochrony środowiska za lata 2023 - 2024

4.1 Podsumowanie realizacji zadań własnych i poniesionych kosztów

W latach 2023 - 2024 na zadanie własne związane z ochroną środowiska w województwie opolskim wydano 355 143 644,76 zł. Zadania te były współfinansowane min. ze środków WFOŚiGW w Opolu, NFOŚiGW oraz funduszy unijnych, przede wszystkim w ramach RPO WO 2014-2020 i FEO 2021 - 2027. Należy mieć na uwadze, że w części projektów nie są to koszty poniesione za całe zadanie, a jedynie w okresie, za który jest wykonywany raport tj. za rok 2023 i 2024. Ponadto lista wskazanych w tabelach zadań nie pokazuje wszystkich zrealizowanych działań związanych z ochroną środowiska w województwie, a jedynie zadania własne Samorządu Województwa Opolskiego i jego jednostek organizacyjnych. Największe nakłady finansowe przeznaczono na zadania związane z zagrożeniem hałasem, co związane jest z bardzo kosztownymi inwestycjami drogowymi. W pięciu obszarach ujętych w wojewódzkim programie ochrony środowiska nie poniesiono żadnych wydatków na projekty własne.

Tabela 43. Koszty poniesione na realizację zadań własnych z zakresu ochrony środowiska w latach 2023-2024 w województwie opolskim

Obszar interwencji	Koszty poniesione w latach 2023-2024 [zł]	Koszt zadań dodatkowych [zł]	Razem [zł]
Ochrona klimatu i jakości powietrza	7 713 325,73	8 229 783,73	15 943 109,46
Zagrożenie hałasem	20 746 539,21	316 153 039,02	336 899 578,23
Pola elektromagnetyczne	-	-	-
Gospodarka wodami	-	-	-
Gospodarka wodno-ściekowa	185 749,32	-	185 749,32
Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	-	-	-
Gleby i zasoby geologiczne	-	-	-
Zasoby przyrodnicze	285 930,78	-	285 930,78
Zagrożenie poważnymi awariami	-	-	-
Edukacja ekologiczna	1 545 850,16	283 426,81	1 829 276,97
łącznie	30 477 395,20	324 666 249,56	355 143 644,76

Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji zebranych od departamentów i jednostek organizacyjnych

W latach 2023 – 2024 wykonanie 61 zadań z zakresu, szeroko pojętej ochrony środowiska. Pozostałych zadań nie zrealizowano, głównie z powodu braku środków lub przesunięcia działań na lata następne.

4.2 Ocena realizacji celów poprzez wskaźniki monitorowania

Na podstawie analizy wskaźników monitorowania realizacji wojewódzkiego programu ochrony środowiska można zauważyć, że na przestrzeni lat 2023 - 2024 zdecydowana większość z nich uległa wykazuje pozytywny trend zmian - korzystny dla środowiska:

- 41,5 % wskaźników przyjęło trend pozytywny dla stanu środowiska,
- 19,5 % przyjęło trend negatywny,
- 39,0 % nie odnotowano zmian lub zmiany miały wpływ neutralny.

Tabela 44. Tendencje zmian dla poszczególnych wskaźników monitorowania realizacji programu

Lp.	Wskaźnik monitorowania	dla roku bazowego 2019	dla roku 2023	dla roku 2024	Trend
1	Liczba stref o klasie C (C1) wg kryterium ochrony zdrowia ludzi	pył PM10 – 2	pył PM10 – 0	pył PM10 – 0	↓
		pył PM 2,5 – 0 (1)	pył PM 2,5 – 0	pył PM 2,5 – 0	–
		B(a)P – 2	B(a)P – 1	B(a)P – 2	–
		O ₃ - 0	O ₃ - 0	O ₃ - 0	–
2	Liczba stref o klasie C wg kryterium ochrony roślin	0	0	0	–
3	Emisja substancji do powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych	gazy ogółem: 13 800 974 Mg	gazy ogółem: 14 820 211 Mg	gazy ogółem: 12 974 999 Mg	↓
		pyły ogółem: 1 230 Mg	pyły ogółem: 828 Mg	pyły ogółem: 741 Mg	↓
4	Liczba przyłączy sieci gazowej	47 731 szt.	56 954 szt.	58 499 szt.	↑
5	Odsetek ludzi korzystających z gazu	42,4 %	46,6 %	46,4 %	↑
6	Liczba instalacji OZE	90	180	233	↑
7	Przypadki przekroczeń krótkookresowych wskaźników poziomu dźwięku LAeqD i LAeqN (hałas drogowy)	Pora dnia: 2 Pora nocy: 0	Pora dnia: 4 Pora nocy: 4	Brak dostępnych danych ¹⁾	↑
8	Przypadki przekroczeń długookresowych wskaźników poziomu dźwięku LAeqD i LAeqN (hałas drogowy)	Pora dnia: 0 Pora nocy: 0	Pora dnia: 1 Pora nocy: 1	Brak dostępnych danych ¹⁾	↑
9	Przypadki przekroczeń długookresowych wskaźników poziomów pól elektromagnetycznych	0	0	0	–
10	Odsetek JCWP rzecznych o stanie/potencjale ekologicznym co najmniej dobrym – badanych w danym roku	(3,4%) 2	(4,3%) 1	(1,25%) 1	↓
11	Odsetek JCWP rzecznych o stanie chemicznych dobrym-badanych w danym roku	(2,5%) 1	(4,3%) 1	(7,5%) 6	↑
12	Liczba stanowisk monitoringu JCWPd, dla których stwierdzono co najmniej dobrą klasę jakości wód – badanych w danym roku	6 (17,6%)	4 (14,8%)	5 (18,5%)	↓
13	Pobór wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności	132,885 mln m ³	116,368 mln m ³	117,547 mln m ³	↓
14	Długość sieci rozdzielczej wodociągowej ⁴⁾	7 546 km	8 825,9 km	8 866,9 km	↑

15	Odsetek ludzi korzystających z wodociągu	ogółem – 97,0 % na wsi – 95,1 % w mieście -98,6 %	ogółem – 97,1 % na wsi – 95,4 % w mieście - 98,6 %	ogółem – 97,1 % na wsi – 95,4 % w mieście - 98,6 %	–
16	Ścieki przemysłowe odprowadzone do wód lub ziemi - ogółem -wymagające oczyszczenia	61,81 mln m ³ 0,01 mln m ³ (0,02%)	64,23 mln m ³ 0,03 mln m ³ (0,04%)	64,67 mln m ³ 0,01 mln m ³ (0,02%)	↑ –
17	Długość czynnej sieci kanalizacyjnej	5229,4 km	5522,9 km	5683,8 km	↑
18	Odsetek ludzi korzystających z kanalizacji	ogółem – 73,6 % na wsi – 52,9 % w mieście - 91,8 %	ogółem-74,1 % na wsi-54,0 % w mieście-92,1 %	ogółem-74,5 % na wsi-54,9 % w mieście-92,1 %	↑
19	Ścieki bytowe i przemysłowe odprowadzane siecią kanalizacyjną	30,335 mln m ³	29,107 mln m ³	29,937 mln m ³	↓
20	Liczba oczyszczalni ścieków: -biologiczne -z podwyższonym usuwaniem biogenów	108 szt. 31 szt.	109 szt. 31 szt.	109 szt. 31 szt.	-
21	Udział gleb kwaśnych i bardzo kwaśnych	< 20 [%]	Nie przeprowadzono badań	Nie przeprowadzono badań	b. d.
22	Udział gruntów zdewastowanych i zdegradowanych wymagających rekultywacji w powierzchni ogółem	0,273 %	0,286 %	0,282 %	↑
23	Powierzchnia gruntów zdewastowanych i zdegradowanych wymagających rekultywacji	2570 ha	2696 ha	2651 ha	↑
24	Powierzchnia gruntów zrekultywowanych i zagospodarowanych	53 ha	104 ha	52 ha	–
25	Liczba złóż kopalin	296 szt.	302 szt.	307 szt.	↑
26	Wydobycie surowców: - kamienie łupane i bloczne - łupki fyllitowe -piaski i żwiry - piaski kwarcowe - piaski podsadzkowe - surowice ilaste ceramiki budowlanej -wapień i margle	w tys. ton 3 263 149,51 8 861 7,46 484,88 117 9 820	w tys. ton 3 182 190 7 083 7 476 56 6 602	w tys. ton 2 845 217 7 540 11 461 76 6 412	↓
27	Masa odebranych zmieszanych odpadów komunalnych	215 577,27 ton	203 249,85 ton	208 851,54 ton	↓
28	Liczba instalacji zapewniających mechaniczno-biologiczne	5	5	5	–

	przetwarzanie niesegregowanych odpadów komunalnych				
29	Liczba instalacji komunalnych zapewniających składowanie odpadów powstających w procesie mechaniczno-biologicznego przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych	8	8	8	–
30	Masa odpadów zebrana selektywnie	117 748,10 ton	157 536,19 ton	181 130,27 ton	↑
31	Lesistość	26,7 %	26,7 %	26,7 %	–
32	Powierzchnia gruntów leśnych	257 843,46 ha	257 971,78 ha	258 312,45 ha	↑
33	Udział obszarów prawnie chronionych w powierzchni ogółem	27,6 % ⁵⁾	27,6 % ⁵⁾	27,6 % ⁵⁾	–
34	Liczba obszarów prawnie chronionych	198 ⁵⁾	205 ⁵⁾	210 ⁵⁾	↑
35	Liczba pomników przyrody	653	737	754	↑
36	Liczba poważnych awarii	0	2	1	↑

Źródło: opracowanie własne na podstawie dostępnych danych

- trend bez zmian

↑ wzrost trendu

↓ spadek trendu

Zielony – trend pozytywny

Żółty – trend obojętny / brak danych

Czerwony – trend negatywny

Objaśnienia:

1) brak oceny stanu akustycznego środowiska na terenie województwa opolskiego w 2024 roku.

2) brak dostępnego raportu

3) brak danych GUS (na dzień opracowania raportu)

4) od 2023 roku długość eksploatowanej sieci wodociągowej (rozdzielczej i przesyłowej)

5) liczba obszarów prawnie chronionych wzrasta przy stałej powierzchni obszarów chronionych ponieważ nowe formy ochrony są tworzone na obszarach już wcześniej objętych innymi formami ochrony.

Na podstawie analizy wskaźników monitorowania można zauważyć, że:

- **odnotowano poprawę jakości powietrza** w obu raportowanych latach 2023 i 2024 i w obu strefach względem roku bazowego 2019 w zakresie: pyłu zawieszonego PM₁₀ (przejście z klasy C na klasę A) oraz pyłu zawieszonego PM_{2,5} (przejście z klasy C1 na klasę A1). Z kolei skala stężeń/oddziaływania ozonu utrzymuje się na stałym poziomie rejestrowanym w obu strefach województwa pod względem poziomu celu długoterminowego (obie strefy zachowują klasę D2, która nie powoduje konieczności działań naprawczych w ramach programu ochrony powietrza), przy jednoczesnym braku przekroczenia poziomu docelowego ozonu określonego

zarówno dla kryterium ochrony zdrowia ludzi, jak i kryterium ochrony roślin – klasa A (szczególnie w sezonie letnim rejestrowany jest wzrost stężeń ozonu, spowodowany obecnością w atmosferze jego prekursorów oraz w dużej mierze warunkami meteorologicznymi i napływem transgranicznym). Natomiast stan jakości powietrza z uwagi na stężenia benzo(a)pirenu wymaga nadal poprawy (klasa C, przy czym nie jest to problem jedynie lokalny – przeważająca część kraju jest kwalifikowana analogicznie pod względem tej substancji), należy mieć jednak na uwadze, iż w roku 2024 w stosunku do bazowego roku 2019 powierzchnia obszaru przekroczenia w tym względzie zmniejszyła się aż ok. $4 \div 5$ krotnie, przy jednoczesnym ok. $2 \div 3$ krotnym obniżeniu liczby mieszkańców poddanych takiemu oddziaływaniu;

- **nastąpiło obniżenie łącznych ładunków pyłów wprowadzanych do powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych** na terenie województwa – wynika to m.in. z prośrodowiskowych działań i inwestycji prowadzonych przez przedsiębiorstwa, w tym w zakresie ochrony powietrza;
- **uległy zwiększeniu: liczba przyłączy sieci gazowej oraz odsetek ludności korzystającej z gazu**, w tym na cele grzewcze, co także wywiera pozytywny efekt w zakresie stanu powietrza poszczególnych obszarów województwa. W związku z utrzymywaniem się przekroczeń w zakresie benzo(a)pirenu, zadania przewidywane do realizacji w ramach kolejnego Programu ochrony środowiska powinny nadal skupiać się na poprawie efektywności energetycznej budynków, promowaniu OZE, ograniczaniu niskiej emisji – głównie poprzez wymianę dotychczasowych źródeł stosowania paliw stałych na bardziej proekologiczne lub bezemisyjne w tym względzie, oraz ułatwianie społeczeństwu bardziej powszechnej realizacji ekologicznych modernizacji, np. na drodze różnego rodzaju dopłat celowych, pomocowych programów wsparcia itp.;
- mimo prowadzenia licznych inwestycji ochronnych zaobserwowano zwiększenie ilości przekroczeń dla pory dziennej i nocnej w zakresie hałasu drogowego, co wiąże się ze stałym wzrostem natężenia ruchu samochodowego. W związku z tym należy kontynuować podjęte działania związane z budową (odpowiednią lokalizacją i wykonawstwem: obwodnice; ekrany akustyczne) oraz remontem dróg, jak również promować transport zbiorowy, a także powiększać szczególnie miejskie tereny zielone (parki, aleje drzew przydrożnych), które poprawiają jakość środowiska również w zakresie hałasu;
- w zakresie promieniowania niejonizującego w latach 2023-24 odnotowano brak przekroczeń dopuszczalnych wartości pól elektromagnetycznych na obszarze województwa opolskiego;
- stan gospodarki wodno-ściekowej charakteryzuje się dużą rozbieżnością pomiędzy terenami miejskimi, a wiejskimi. Poziom zwodociągowania jest podobny, natomiast obszary wiejskie, w niektórych powiatach wykazują wyjątkowo niski poziom skanalizowania. Następuje jednak powolny wzrost ilości domostw, które podłączone są do sieci kanalizacyjnej. Konieczne są dalsze inwestycje i kontynuacja dotychczasowej polityki wodno-ściekowej;
- wzrasta ilość odpadów selektywnie zebranych na terenie województwa opolskiego, co ma pozytywny wpływ na środowisko, jednakże wzrasta również ilość wytwarzanych przez mieszkańców odpadów ogółem. W zakresie gospodarki odpadami należy prowadzić ciągłą działalność kontrolną oraz edukacyjną. Niestety na poziomie województwa, poza działalnością promującą segregację śmieci, trudne jest podejmowanie działań służących ograniczeniu wytwarzania odpadów komunalnych.

- w latach 2023-2024 nie zmienił się poziom lesistości na terenie województwa opolskiego. Zmianie uległa powierzchnia terenów chronionych dzięki utworzeniu nowych rezerwatów. W 2023 roku powstały 3 rezerwaty: Gogolińskie Gniewosze, Żaba oraz Narok. Natomiast w 2024 roku powstały 4 nowe: Mańkowice, Kozłowskie Grądy oraz Osiczyńskie Modrzewie. Należy mieć na uwadze, że zasoby przyrodnicze wykazują dużą wrażliwość na zmiany klimatyczne (gwałtowne zjawiska atmosferyczne, długotrwała susza i niedobory wody) oraz zanieczyszczenia powietrza i gleby. Należy kontynuować działania, których celem będzie przebudowa drzewostanów jak również zwiększenie lesistości oraz powierzchni obszarów prawnie chronionych i ilości pomników przyrody.

Spis tabel

Tabela 1. Cele zawarte w Programie ochrony środowiska dla województwa opolskiego na lata 2021-2027	7
Tabela 2. Klasyfikacja stref województwa opolskiego w 2019 (rok bazowy) oraz 2023 i 2024 roku z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia ludzi.....	11
Tabela 3. Obszary przekroczeń norm poziomów substancji w powietrzu ze względu na ochronę zdrowia ludzi za lata 2019 (rok bazowy) oraz 2023 i 2024	12
Tabela 4. Klasyfikacja stref województwa opolskiego w latach 2019 (rok bazowy) oraz 2023 i 2024 z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony roślin	13
Tabela 5. Wielkość emisji wybranych substancji na obszarze województwa opolskiego w latach 2019 oraz w latach 2023 – 2024.....	15
Tabela 6. Ogólna charakterystyka ilościowo-emisyjna zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w województwie opolskim w latach 2019, 2023 i 2024.....	15
Tabela 7. Sieciowy system gazowy na terenie województwa opolskiego w latach 2019, 2023 i 2024	16
Tabela 8. Stopień realizacji zaplanowanych zadań własnych w obszarze interwencji „ochrona klimatu i jakość powietrza” w latach 2023-2024	17
Tabela 9. Szacowany procentowy spadek zagrożenia akustycznego w wyniku realizacji działań objętych obecnym programem ochrony środowiska przed hałasem	21
Tabela 10. Tereny wymagające podjęcia działań ograniczających poziom hałasu w środowisku w otoczeniu dróg wojewódzkich.....	23
Tabela 11. Tereny wymagające podjęcia działań ograniczających poziom hałasu w środowisku w otoczeniu dróg krajowych	24
Tabela 12. Tereny wymagające podjęcia działań ograniczających poziom hałasu w środowisku w otoczeniu linii kolejowych	25
Tabela 13. Szacunkowe zmniejszenie liczby osób dotkniętych szkodliwym skutkiem hałasu w postaci znacznej uciążliwości w otoczeniu dróg krajowych z podziałem na powiaty	26
Tabela 14. Szacunkowe zmniejszenie liczby osób dotkniętych szkodliwym skutkiem hałasu w postaci znacznej uciążliwości w otoczeniu dróg wojewódzkich z podziałem na powiaty	26
Tabela 15. Szacunkowe zmniejszenie liczby osób dotkniętych szkodliwym skutkiem w postaci znacznej uciążliwości w Opolu dla dróg z podziałem na dzielnice.....	26
Tabela 16. Szacunkowe zmniejszenie liczby osób dotkniętych szkodliwym skutkiem w postaci znacznej uciążliwości w Opolu dla kolei.....	26
Tabela 17. Szacunkowe zmniejszenie liczby osób dotkniętych szkodliwym skutkiem w postaci znacznej uciążliwości w powiatach, gdzie po linii kolejowej przejeżdża ponad 30000 pociągów rocznie.	27
Tabela 18. Szacunkowe zmniejszenie liczby osób dotkniętych szkodliwym skutkiem hałasu w postaci znacznych zaburzeń snu w otoczeniu dróg krajowych, z podziałem na powiaty.....	27
Tabela 19. Szacunkowe zmniejszenie liczby osób dotkniętych szkodliwym skutkiem hałasu w postaci znacznych zaburzeń snu w otoczeniu dróg wojewódzkich, z podziałem na powiaty	27
Tabela 20. Szacunkowe zmniejszenie liczby osób dotkniętych szkodliwym skutkiem w postaci znacznych zaburzeń snu w Opolu dla dróg z podziałem na obręby.....	27
Tabela 21. Szacunkowe zmniejszenie liczby osób dotkniętych szkodliwym skutkiem hałasu w postaci znacznych zaburzeń snu w Opolu dla kolei.	28
Tabela 22. Szacunkowe zmniejszenie liczby osób dotkniętych szkodliwym skutkiem w postaci znacznego zaburzenia snu w powiatach, gdzie po linii kolejowej przejeżdża ponad 30000 pociągów rocznie.	28
Tabela 23. Szacunkowe zmniejszenie liczby osób dotkniętych szkodliwym skutkiem hałasu w postaci choroby niedokrwiennej serca w otoczeniu dróg krajowych z podziałem na powiaty.....	28
Tabela 24. Szacunkowe zmniejszenie liczby osób dotkniętych szkodliwym skutkiem hałasu w postaci choroby niedokrwiennej serca w otoczeniu dróg wojewódzkich z podziałem na powiaty	29
Tabela 25. Szacunkowe zmniejszenie liczby osób dotkniętych szkodliwym skutkiem hałasu w choroby niedokrwiennej serca w Opolu.....	29

Tabela 26. Stopień realizacji zaplanowanych zadań własnych w zakresie interwencji „ochrona przed hałasem” w latach 2023-2024.....	31
Tabela 27. Średnie natężenie pola elektromagnetycznego w województwie opolskim w 2024 rok....	36
Tabela 28. Klasy jakości wód podziemnych - monitoring operacyjny za rok 2023	38
Tabela 29. Klasy jakości wód podziemnych - monitoring diagnostyczny za rok 2024	39
Tabela 30. Ładunki zanieczyszczeń w ściekach komunalnych po oczyszczeniu w 2023 i 2024 r.	45
Tabela 31. Wykorzystanie osadów ściekowych z oczyszczalni przemysłowych i komunalnych w latach 2023 i 2024	45
Tabela 32. Korzystający z sieci kanalizacyjnej w województwie opolskim w latach 2023 i 2024	46
Tabela 33. Liczba zbiorników bezodpływowych, oczyszczalni przydomowych i stacji zlewnych na terenie województwa opolskiego w latach 2023- 2024 [szt]	47
Tabela 34. Stopień realizacji zaplanowanych zadań własnych w obszarze interwencji „gospodarka wodno-ściekowa” w latach 2023-2024	48
Tabela 35. Gospodarka odpadami komunalnymi w latach 2023 i 2024 w województwie opolskim ...	49
Tabela 36. Odpady przemysłowe z grup 01-19 wytworzone w roku 2023 i 2024 na terenie województwa opolskiego.....	50
Tabela 37. Zasoby złóż kopalin w województwie opolskim w latach 2023 i 2024	52
Tabela 38. Zmiany powierzchni obszarów chronionych na przestrzeni lat 2023-2024	53
Tabela 39. Stopień realizacji zaplanowanych zadań własnych w zakresie interwencji „zasoby przyrodnicze” w latach 2023-2024.....	55
Tabela 40. Zakłady o dużym ryzyku awarii przemysłowej na terenie województwa opolskiego w 2023 roku.	57
Tabela 41. Zakłady o zwiększonym ryzyku awarii przemysłowej w województwie opolskim w 2023 r.	58
Tabela 42. Stopień realizacji zaplanowanych zadań własnych w zakresie interwencji „edukacja ekologiczna” w latach 2023-2024	60
Tabela 43. Koszty poniesione na realizację zadań własnych z zakresu ochrony środowiska w latach 2023-2024 w województwie opolskim.....	61
Tabela 44. Tendencje zmian dla poszczególnych wskaźników monitorowania realizacji programu....	62

Spis rycin

Rycina 1. Granice jednolitych części wód podziemnych wg podziału na 174 części.....	37
Rycina 2. Wynik stanu/potencjału ekologicznego jednolitych części wód rzek i zbiorników zaporowych JCWP w województwie opolskim	41
Rycina 3. Wynik stanu/potencjału chemicznego jednolitych części wód rzek i zbiorników zaporowych JCWP w województwie opolskim	42
Rycina 4. Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w województwie opolskim	43
Rycina 5. Zużycie wody w m ³ na potrzeby gospodarki narodowej i ludności na 1 mieszkańca w 2023 r.	44
Rycina 6. Udział ścieków oczyszczonych w ściekach wymagających oczyszczenia w %.....	45
Rycina 7. Ścieki przemysłowe odprowadzone w 2023 i 2024 roku w porównaniu do roku bazowego w m ³	46